

TECVİD BÖLÜMÜ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

TECVİD: Her bir harfin hakkını vererek telaffuz etmek anlamını taşır. Bu bakımdan Kur'an-ı Kerim tecvidli okunduğu gibi, duaları da tecvitli okumak en güzeldir.

- ❖ **Ancak** tecvid bilmeyen bir kişinin Kur'an-ı Kerim ve duaları okuması caiz olduğu gibi, Kur'an-ı Kerimi ve namaz dualarını tecvidli okumamak namazı bozmaz.

➡ **TECVİDİN gayesi**, Yüce Allah'ın "**Kur'an'ı açık açık, tane tane oku.**" (Müzemmil, 73/4) buyruğunu gerçekleştirmektir. Buna göre Kur'an-ı Kerim, ağır ağır, harflerini belli ede ede, öyle ki, dinleyenlerin adeta harflerini sayabileceği şekilde okunmalıdır. Bu ayette Kur'an'ın güzel, ahenkli ve tane tane okunması, telaffuzu ve harflerin çıkış yerlerine uygun bir şekilde tilavet edilmesine dikkat çekilmektedir.

- ❖ Hz. Peygamber (asm), Kur'an'ın tecvîdle okunmasına büyük önem vermiş ve böyle okuyanları da takdirle karşılayarak bu kimselere iltifatta bulunmuştur. Meselâ, Kur'an'ı güzel okuma konusunda ün yapmış bir sahabe olan İbn Mes'ud için; "**Kim Kur'an'ı ilk indiği şekilde okumayı severse, İbn Mes'ud'un kıraatini okusun.**" (İbn Mâce, Mukaddime, 11, I, 49, no: 138). buyurmuşlardır.

- ❖ İbn Mes'ud'un "**Kur'an'ı tecvîd ile okuyun, güzel seslerle onu süsleyin ve Arapça kurallara uygun olarak okuyun.**" (İbnü'l-Cezerî, en-Neşr fi Kıraati'l-Aşr, I, 210) şeklindeki sözleri de tecvîde uyma konusunda sahabenin titizliğini göstermesi açısından önemlidir.

➤ **HARF-İ MEDD**

➡ Kelime olarak "uzatma harfi" demektir. Uzatma harfleri üç tanedir. Bunlar:

a) Vav (و) b) Ya (ي) c) Elif (ا)

A) VAV HARFİ: Peki Vav (و) harfi ne zaman harfi medd (uzatma harfi) olur?

- ☞ VAV harfi sakin olup kendinden önceki harfin harekesi de ötre **دُو** olursa, o zaman VAV, harf-i medd olur.
- ☞ (SAKİN: Harekesi olmayan harf demektir = yani üstünü, esresi ve ötresi olmayacak.)

Örnekleri görelim:

تَكْتُمُونَ - وَيَقْطَعُونَ - فَيَقُولُونَ

- ➔ Kırmızı renkte yazılmış olan VAV harflerine dikkat edelim. Göreceksiniz ki bu harflerden hiç birinin harekesi yok ve kendinden önceki harflerin harekesi de, hepsinde “ ÖTRE ” olarak gelmiştir. Peki, iyide bu ne anlama geliyor o zaman? Kardeşlerim bu şu demek; Burada ki “ VAV ” harfi, kendinden önceki harfi uzatacak demektir. Öğle ise ne kadar uzatacak? Şimdi buna dikkat edelim: Ağzımızdan “ELİF “ kelimesi çıkana kadar geçen süre ne kadarsa, bizde o kadar, o harfi uzatacağız. Başka bir deyişle, elimizi tamamen açarak bir masanın üzerine koyalım.(avuç içi masaya yapışacak şekilde) sonrada şahadet parmağımızı bir kez havaya kaldırıp indirelim. İşte biz bu geçen kısa zamana tecvit ilminde “Bir elif miktarı uzatmak ” diyoruz.

❖ Bu halde şu soruyu hiç unutmayalım: Bir elif miktarı ne demek?

- ☞ (Şahadet parmağımızı bir kez kaldırıp indirecek kadar geçen zamana bir elif miktarı diyoruz.)

- ➔ **Şimdi yukarıdaki örneklere bir kez daha bakalım. ' VAV 'dan önce hangi harfler gelmiş:**

م * ع * ق * ل

- ❖ Biz harekesi “ötre” olan bu harfleri okurken bir elif miktarı uzatarak okuruz.

B) YA HARFİ: “Ya” (ي) harfi ne zaman harfi medd olur?

- ➡ “Ya” harfi sakın olup, kendinden önceki harfin harekesi “ESRE” فَرِينْ
Olursa o zaman “Ya “ harfî, harfî medd olur. Yani diğ̈er bir deyişle “Ya ” harfi bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Şimdi örneklerini görelim:

قِيلَ - اِبْلِيسَ - مِثْقَاهِ

- ❖ Burada ki “Ya “ harfinden hiç birinin harekesi yoktur. Hepsi sakindirler. “Ya “ harfinin harfî medd olması için kendi sakın, kendinden önceki harfin harekesi de “ESRE “ Olması gerekir. Zaten hepsinin harekesi de esredir. Öğle ise biz bu “Ya” harfinden önce gelen, bu harfleri, bir elif miktarı uzatarak okumalıyız.

- ➡ Şimdi yukarıdaki örneklere bir kez daha bakalım. (ي) harfinden önce hangi harfler gelmiş:

ق * ل * م

- ❖ Biz harekesi “esre” olan bu harfleri okurken bir elif miktarı uzatarak okuruz.

C) ELİF HARFİ: Elif (ا) harfi ne zaman harfi medd olur?

- ➡ Elif sakın olup, kendinden önceki harfin harekesi “ÜSTÜN” يَّا olursa o zaman “Elif “ harfi, harfî medd olur. Yani “Elif” harfi bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Şimdi birlikte örnekleri görelim:

بَاتَخَاذِكُمْ * مِنْهَا * شَفَا

- ❖ Burada ki “ Elif “harfinden hiç birinin harekesi yoktur. Bütün elif harfleri sakindirler. Ögle ise “Elif ” harfinin medd harfi olması için kendisinin harekesiz ama kendinden önceki harfin harekesi ise “ÜSTÜN ” Olması gerekir. Biz bu durumda “eliften” önceki harfi okurken bir elif miktarı uzatarak okuruz.

➤ SEBEB-İ MEDD

✓ Uzatma sebebi demektir. Bu da iki kısma ayrılır:

a) **HEMZE:** Harekesi olan “Elif ’e “ hemze denir.

Örnek:

إ - أ - (ء)

b) **SÜKÛN:** Daha önce gördüğümüz gibi, harekesi olmayan (yani ne esresi, ne ötresi ve nede üstünü olmayan) harfe biz Sükûn diyoruz. ن * م * و * ل gibi. Bakınız bu harflerin hiç birinin harekesi yoktur.

- ❖ Dolayısı ile harekesi olmayan harfe sakın harf diyoruz. Burada şunu da ekleyelim: İleride göreceğiz ama yine de belirtelim:

❖ “CEZZİMLİ” olan harflere de “SÜKÛN” diyoruz.

➤ Mesela: **و * ف * ل * د * ي** gibi.

MEDLER = UZATMALAR

- 1) **MEDD-İ TABİÎ**: Diğer bir adı da aslî meddir. (Bir elif miktarı uzatılır.)
- 2) **MEDD-İ MUTTASIL**: (Dört elif miktarı uzatmak vaciptir.)
- 3) **MEDD-İ MUNFASIL**: (Dört elif miktarı uzatmak caizdir.)
- 4) **MEDD-İ LÂZİM**: (Dört elif miktarı uzatmak vaciptir.)
- 5) **MEDD-İ ÂRİZ**: (Dört elif miktarı uzatmak caizdir.)
- 6) **MEDD- İ LÎN**: (Meddi Lin'in meddi caizdir. Duruma göre bazen Meddi لازم gibi bazen de Meddi arız gibi okunur.)
  - **VACİB**: Bütün imamların uzatılmasında karar birliğine vardıkları (ittifak ettikleri) tecvittir.
  - **CAİZ**: Tüm imamların uzatılması noktasında karar birliğine varamadıkları tecvittir.

➤ **MEDD-İ TABİÎ**

- Harfî medden sonra sebab-i medden hiç bir şey bulunmazsa, o zaman “Medd-i tabii” olur.

❖ Bir elif miktarı uzatmak **VACİPTİR**.

Daha önceki bilgilerimizden hatırlayalım; harfî medd yani uzatma harfleri üç tane idi.
Bunlar:

a) Vav (و) b) Ya (ي) c) Elif (ا)
harfleri idi.

- ❖ Sebebi meddi de hatırlayalım: hemze = harakeli elif ve SÜKÛN = harekesiz ve cezimli harf idi.

➤ Örnekler: وَيُرِيكُمْ - يَقُولُ - فَجَعَلْنَاهَا - قَالُوا

Arkadaşlar sanıyorum sizin de dikkatinizden kaçmamıştır. Aslında daha önce görmüş olduğumuz harfi medd ile Meddi Tabii aynı şeylerdir. Fark sadece şuradadır:

- ➔ **Harfi medden sonra** sebebi medden bir şey gelmemiş olacak ki, o zaman meddi tabii olsun. Ögle ise gelin, karışık gibi gelse de, şu cümleyi bilelim: Her meddi tabii harfi medd olur ama her harfi med meddi tabii olmayabilir. Zira harfi medden sonra sebebi medden bir şey gelirse, o zaman meddi tabii olmaz. Burada ki medd harflerinden sonra (Kırmızı ile işaretlenmiş elif, ya ve vav harfleri) sebeb-i Medden hiç bir şey olmadığı için meddi tabii olmuşlardır.
- ❖ **NOT:** Medd-i Tabii ne kadar uzatılacak? Bir elif miktarı uzatılacak. Yani şahadet parmağımızı bir kez kaldırıp indirecek kadar (bir zaman) uzatacağız. Hatırlarsanız, birde demiştik ki; ağzımızdan “Elif “ kelimesi çıkana kadar geçen bir süredir bu.

4) MEDD-İ MUTTASIL

- ✓ **Tanımı:** Harfi medden sonra sebebi medden ayın ağzı şeklinde ki hemze (ء) gelir ve her ikisi de aynı kelimedede bulunursa, o zaman **MEDDİ MUTTASIL** olur.

✓ Meddi muttasılın meddi VACİPTİR.

Örneklerle görelim:

مِنَ السَّمَاءِ - (Caaaae) جَاءَ - (Edaaaet) أَضَاءَتْ
(minessemaaaai)

- Arkadaşlar yukarıdaki kelimedeki harfi medd harflerini işaretledim. Harfi medd harflerinden sonra sebebi medden hemze gelmiş ve ikisinde aynı kelimedeki olduğu için **MEDDİ MUTTASİL** oldu ve harfi medd harfinden önce gelen hafi 4 elif miktarı uzatıyoruz.

❖ Uzatmanın Hükümü **VACİPTİR**.

➤ **MEDD-İ MUNFASIL**

- ✓ (Dört elif miktarı uzatmak caizdir.)
- ✓ **Tanımı:** Harfi medden sonra sebebi medden ayın ağzı şeklinde ki hemze DEĞİLDE, DİK ELİF (ا) şeklindeki “hemze” gelir ve harfi medle AYRI AYRI kelimelerde bulunursa, o zaman **MEDDİ MUNFASIL** olur.

- Meddi munfasılın meddi **CÂİZ**'dir.

☞ Peki, caiz ne demektir? Caiz demek, dört elif miktarı çekilse de olur çekilmese de olur. Ancak kıraat imamımız iki elif miktarından aşağı uzatmamıştır.

Şimdi bunu örneklerle görelim:

إِلَّا إِيَّاهُ (illaaaa iyaae) - إِلَّا أَنْفُسُهُمْ (illaaaa enfüsehüm)-

كَمَا آمَنَ (kemaaaaa amene)

- ❖ Arkadaşlar yukarıdaki tüm kelimelerde harfi medd harflerini işaretlenmiştir. Harfi medd harflerinden sonra gelen harfler uzun elif harfleridir. Harfi medden sonra sebebi medden uzun elif geldiği ve bu elif harflerinin harekeli olması sebebi ile **MEDDİ MUNFASIL** olmuştur ve 4 elif miktarı uzatılarak okunur.

➤ **MEDD-İ LÂZİM**

- ✓ (Dört elif miktarı uzatmak vaciptir.)
- ✓ **TANIMI:** Harfi medden sonra sebebi medden “SÜKUN’u lazım “ gelirse, o zaman meddi lazım olur. Peki SÜKUN’U LAZİM ne demektir? Kur’an-i Kerim’i okurken ister duralım veya isterse geçelim, her iki durumda da var olan “SÜKUN’a “ SÜKUN’u lazım denir.

Bunu örnekle görelim ;

الم ← اَلْفَ لَامٍ مِيمٍ ; يُس ← يَا سَيْنَ ; اَلْاَنَّ

- ❖ Arkadaşlar üç tane kelime yazdık. İçlerinde Hurufu mukataa da olan bu harf ve kelimeleri okurken, sanki uzun yazılmış gibi okuyoruz. (Elif lam mim diye okunan ilk kelime uzun yazıldığında, nasıl yazıldığını, ok işaretlerinden sonra açıkça görüyorsunuz.
- ❖ “ Yasin” örneği de bunun gibi.) Bu durumda, harfi medden sonra gelen SÜKUN’e dikkat edelim. Kırmızı ile yazdıklarımız harfi meddir. Yani uzatma harfleridir. Ondan hemen sonra gelen ve mavi renkle yazdığımız ise “ SÜKUN’u lazımdır” Kısaca harfi medden sonra sebebi medden SÜKUN’u lazım gelmiştir. Yani şunu demek istiyoruz: BAKIN HARFİ MEDDEN sonra CEZZİMLİ bir harf gelmiştir. Bu cezimli kaldırmamız mümkün değildir. Siz Kuran okurken ister durun isterseniz durmayın, bu cezimi okumak zorundasınız. İşte böyle SÜKUN’e “LAZİM SÜKUN ” diyoruz.

➤ **MEDDİ LAZİMİ DÖRT BAŞLIK ALTINDA İNCELEYECEĞİZ**

A) Meddi Lazım Kelime-i Musakkele: Arkadaşlar buradaki harfi medd ve sebebi medd (SÜKUN’u lazım) aynı kelimedeyne meydana geldiği için ve de ŞEDDELİ olduğundan bu ismi almıştır. Zaten dört bölümde de harfi medden sonra sebebi medden cezimli bir harf gelmekte. Kısaca harfi medd ve sebebi medd aynı kelimedeyne meydana geldiği için bu ismi almıştır.

Bunu örneklerle görelim:

﴿وَلَا الضَّالِّينَ﴾ ← وَلَا الضَّالِّينَ ; ﴿الْحَاقَّةُ﴾ ← الْحَاقَّةُ

- ❖ Arkadaşlar, bu örneklere bakalım, burada kırmızı renkte yazıp parantez içine aldığımız bölüm Kur'an-i Kerim'de ki yazılı hali. Parantez içine almadığımız bölüm ise, size " SÜKUN'u lazımı " açık olarak gösterelim diye yazdık(mavi renkli ve cezimli olan LAM ve KAF harfine dikkat edin) Çift çizgi ile çizdiğimiz harfi medleri sanıyorum hemen gördünüz. Dikkat edelim şimdi; Parantez içine aldığımız kelime de harfi medden sonra ne gelmiş? ŞEDDELİ BİR harfin geldiğini açık olarak görülüyor. Peki, bu ne anlama geliyor? Söyleyelim: Harfi medden sonra ŞEDDELİ bir harf geldiği için ve bu da aynı kelimedeki bulunduğu için diyoruz ki burada **MEDDİ LAZİM KELİMEİ MUSAKKALE VAR** ve dört elif miktarı uzatmakta vaciptir. Bir kez daha belirteyim. Altlarını tek çizgi ile çizdiğim(Mavi tek çizgi) yerler ise şeddeli harfin açık yazılışını göstermek içindir. Zaten arka arkaya gelen bu iki harf görülüyor. Birincisi cezimli ikincisi harekeli olan bu iki harf, yazı kurallarına göre birleştirilmiş ve başına da şedde konmuştur.

A) Meddi Lazım Kelime-i Muhaffefe: Bu bölümde de harfi medd ve sebebi medd yine aynı kelimedeki cereyan ediyor. Ne var ki burada harfi medden sonra gelen SÜKUN, a şıkkında olduğu gibi şeddeli değil de CEZİMLİ gelmiştir. Bir kez daha diyelim; Harfi medden sonra sebebi medden cezimli bir harf gelmiş ve de aynı kelimedeki bulunmuş oluyor. Bu durumda burada ki tecvidin adı Meddi lazım kelime-i MUHAFFEFE (cezimli) olur.

Bunu örneklerle görelim:

إِلَانٌ

- ❖ Arkadaşlar, burada ki harfi medd, baştaki elifin üstünde olan ve adna " mukadder = takdir edilmiş "dediğimiz eliftir ve biz onu size, okunan elifin üstünde kırmızı ile gösterdik. Ondaki sonra gelen mavi yazılı lam harfinin üstünde ki SÜKUN'dan lazımdır. Bu tecvidden Kur'an-ı Kerimde sadece iki yerde(Yunus suresi 59 ve 91. ayetlerinde) bulunmaktadır. Tekrar edelim: Harfi medden sonra sebebi medden lazımdır SÜKUN (buradaki cezimli) gelmiş ve

ikisi de bir kelimedede cereyan ettiği için Meddi lazım Kelime-i Muhaffefe olmuştur.

C) Meddi Lazım Harfi Musakkele: Arkadaşlar yukarıdaki iki şıkki aynen tekrar etmek durumundayız. Çünkü yukardaki KELİMELERDE geçen kural bu kez de HARFLERDE meydana gelecek. Tanım yine aynı: Harfi Medden sonra sebebi medden SÜKUN'u lazım gelirse meddi lazım harfi Musakkele olur. Yani harfi medden sonra ŞEDDELİ HARF gelir.

Örneklerle görelim:

الم ← أَلْفٌ لَامٍ مِيمٌ ← أَلْفٌ لَامٍ مِيمٌ ذَلِكَ الْكِتَابُ

- ❖ Arkadaşlar Kur'an-ı Kerimde hurufu mukatta dediğimiz bu örnekleri görmemiz mümkün. Fakat biz bunu okurken uzun yazıldığı gibi okuruz. Bakın bu iki kelimeyi hem cezimli haliyle ve hem de şeddeli haliyle yazdım ki olayı net görelim. Ama biz bunu okurken ŞEDDELİ İMİŞ gibi okuduğumuz için bu tecvide Meddi Lazım Harfi Musakkele deriz. Musakkele demek şeddeli demektir. Mavi ile yazılmış ve arka arkaya gelmiş iki “ mim ” harfi görüyorsunuz. Tecvid kaidesi kuralınca bu iki MİM harfi tek olarak yazılır ve başına da ŞEDDE konur. Bu olay harf üzerinde olduğu içinde Meddi lazım Harfi Musakkele adını alır. Kırmızı olarak yazdığım son bölümde ise MİM HARFİ ÜZERİNDE Kİ ŞEDDEYİ açık olarak görüyorsunuz.

B) Meddi Lazım Harfi Muhaffefe: Bu son şıkta da yine harfi medden sonra sebebi medden SÜKUN gelir ve de bu olay kelimedede değil harfte cereyan ettiği için harfi Muhaffefe adını alır.

Örneklerle görelim:

يس ← يَا سَيْنٌ وَ قَ ← قَافٌ وَ ص ← صَادٌ

- ❖ Arkadaşlar bakın tek olarak Kur'an-ı Kerim'de gördüğümüz bu harfler okunurken açık bir şekilde yazdıklarımız gibi okunur. Bu

olayda harfi medden sonra gelen SÜKÛN (yani cezim)sadece harfte gerçekleştiği için bu tecvide de Meddi lazım Harfi Muhaffefe diyoruz.

➤ MEDD-İ ARIZ

- ✓ (Meddi arızın dört elif miktarı çekilmesi caizdir.)
- ✓ **Tanımı:** Harfi medden sonra sebebi medden SÜKUN'u arız gelirse meddi arız olur. (Meddi arızın dört elif miktarı çekilmesi caizdir.)

- ★ **Peki; SÜKUN'u Arız neye derler:** Kuran-i Kerimi okurken, Durulduğu zaman olan ama geçildiği zaman olmayan SÜKUN'e SÜKUN'u arız diyoruz. Biz bunu örnekle görelim: Mesela Kur'an i Kerim okurken duraklar vardır. Biz genelde buralarda dururuz. Durduğumuz zaman kelimenin sonu CEZZİMLİ olmuş olur. Cezimli olunca da SÜKÛN meydana gelmiş olur.

Mesela; قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ → قَوْمٌ مُّسْرِفُونِ

- ❖ Arkadaşlar burada birinci örneğe bakalım. Tek çizgi ile altını çizdiğimiz NUN (ن) harfine dikkat edelim.
- ❖ Gördüğünüz gibi sonu "ÜSTÜN" ن gelmiş. Bu normalde bütün Kuran-i Kerim'de böyledir. Şayet biz ayet bittiği zaman, ara vermeden okursak bu ayetin sonunda ki üstünü okuruz ve durmadan devam ederiz. Şayet duracak olursak, ikinci örnekte çift çizgi ile altını çizdiğimiz gibi, ayetin veya durduğumuz kelimenin sonunu (esre – üstün ve ötre olması fark etmez) CEZZİMLİ OKURUZ. Demek ki şu bilgi unutulmamalı: Biz kelimenin sonunda durduğumuz takdirde, kelimenin sonu CEZZİMLİ olmuş olacak ancak; eğer durmaz devam edersek o zaman da CEZZİM ortadan kalkmış olacaktır. Buna göre SÜKUN'u arızın tanımına bir kez daha bakalım: Durduğumuz da var olan fakat durmadan okumaya devam edersek ortadan kalkan SÜKUN'e, ARIZ SÜKÛN denir. Meddi Arızı üç başlık altında inceleyebiliriz:

(̣)

- ✓ **Kelimenin SONU ÜSTÜN** ile biterse, bunu üç çeşitten biri ile okuyabiliriz:

1. **TUL ile okuyabiliriz:** Dört elif miktarı uzatmaktır.(Yani dört elif miktarı çekerek okuyabiliriz)
2. **TEVASSUT ile okuyabiliriz:** (İki veya üç elif miktarı uzatarak okumaya denir.)
3. **KASR ile okuyabiliriz:** (Buda bir elif miktarı okumaktır.)

- ❖ **Şimdi bir örnek yazalım.** Biz bu örneği yukarda ki üç şekilden biri ile okuyabiliriz:

قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ → قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ

- ❖ Bakınız bu kelimenin sonu üstün ile bitmiş. Fakat Biz Kur'an-i Kerim-i okurken burada duracak olursak, sonu CEZZİMLİ olur. Yani sonu SÜKÛN olur. Bu kelimeyi ister tul, ister Tevassut ve istersek Kasr ile okuyabiliriz.

(̣)

- ✓ **B) Kelimenin SONU ESRE** ile biterse, bunu dört ayrı çeşitten biri ile okuyabiliriz:

1. Tul ile okuyabiliriz.
2. Tevassut ile okuyabiliriz.
3. Kasr ile okuyabiliriz.
4. Ravm ile okuyabiliriz.

- ❖ **RAVM ne demektir:** Gizli bir ses ile harekeyi talep etmeye denir. Ravm yapılacak kelimenin sonunu okurken sesinizin üçte ikisi gidip, geri kalan üçte biri ile kelimenin sonundaki esre veya ötre olan harekeyi okumaya denir. Yalnız bu hareke tam bir hareke olmayıp, harekeye işaret eden küçük bir uygulamadır.

Şimdi bunu (b şikkını) örneklerle görelim:

الرَّحِيمِ ← الرَّحِيمِ ؛ يَوْمِ الدِّينِ ← يَوْمِ الدِّينِ

Sonu “Esre “ ile bittiği için, yukarda ki dört ayrı şıktan birine göre okuyabiliriz.

- ✓ **C) KELİMENİN SONU ÖTRE** İle bitirse, bunu da yedi çeşit okuyabiliriz: Bunları görelim:

1. Tul ile okuyabiliriz.
2. Tevassut ile okuyabiliriz.
3. Kasr ile okuyabiliriz.
4. Tul ile işmamı birlikte okuyabiliriz.
5. Tevassut ile işmam birlikte okuyabiliriz.
6. Kasr ile işmam birlikte okuyabiliriz.
7. Ravm ile okunur birlikte okuyabiliriz. Kardeşlerim şimdi de bunu örneklerle görelim:

نَسْتَعِينُ ← نَسْتَعِينُ ؛ قَدِيرٌ ← قَدِيرٌ

- ❖ **İŞMAM:** SÜKUN'dan sonra dudakları (uçlarını birbirine bitişirmeyerek) yummaya denir. İşmam sadece ötrede olur. Kelimenin sonunda bulunan ötre

harekesine dudaklar ile işaret etmektir. Kısaca sükûndan sonra ötreye işaret edilerek dudakların ileriye doğru toplama işlemine işmam diyoruz.

- ✓ **TUL:** Dört elif miktarı uzatarak okumaktır.
- ✓ **TEVASSUT:** İki veya Üç elif miktarı çekerek uzatmaktır.
- ✓ **KASR:** Bir elif miktarı çekerek okuma şekline denir. Bir elif miktarını da daha önce geniş bir şekilde anlattık.

ÖRNEKLER:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	←	الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
وَفِيهِ يَعْصِرُونَ	←	وَفِيهِ يَعْصِرُونَ
وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ	←	وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ	←	مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ	←	فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
نَسْتَعِينُ	←	نَسْتَعِينُ

➤ MEDD - İ LÎN

➔ LÎN harfinden sonra sebebi medden SÜKÛN gelirse MEDDÎ LÎN olur.

❖ **Ancak önce Lin harflerini görelim:**

Bunlar iki tane olup VAV (و) ve YA (ي) Harfleridir. Peki, MEDDİ LİN ne zaman olur? Bu iki harften biri bir kelimedede sakın (Yani CEZZİMLİ) olarak

(َ)

bulunur ve kendilerinde önceki harfin harekesi de ÜSTÜN olarak gelirse Meddi Lin olmuş olur.

➔ **Örneklerle görelim:**

قُرَيْشٍ ← قُرَيْشٍ ; حَوْفٍ ← حَوْفٍ
غَيْبٍ ← غَيْبٍ ; وَلَا نَوْمٌ ← وَلَا نَوْمٌ
كَهَيْصٍ ← كَافٍ هَا يَا عَيْنٍ صَادٍ

❖ Kıymetli arkadaşlar, bakınız burada “ LİN ” harflerini kırmızı ile belirttik.

Bunlar (و) ve (ي) harfleridir.

❖ Dikkat etti iseniz LİN harflerinden önceki harflerin harekesi de “ÜSTÜN” olarak gelmiş. Şayet biz bu kelimeleri durmayarak okursak sonlarında ki tenvin ve harekeleri de okuruz. O takdirde de MEDDİ LİN OLMAZ. Fakat duracak olursak sonunda ki tenvin ve harekeler sakın (cezimli) olmuş olur ve bu durumda da Meddi LİN meydana gelmiş olur. Meddi linin Meddi caizdir. Yani âlimler ne kadar uzatılacağı noktasında ihtilaf etmişlerdir. Bunun için vacip değil caiz olmuştur. Buna göre bizler MEDD-İ LİN’İ iki başlık altında inceleyeceğiz;

A. LİN harfinden sonra gelen SÜKÛN LAZİM SÜKÛN gelirse iki şekilde okunur:

1. Tul olarak okunur.(Dört elif miktarı uzatılarak okumak.)

2. Tevassut olarak okunur.(İki veya üç elif miktarı çekilerek okunur.)

B) LİN harfinden sonra gelen SÜKÛN, ARIZ SÜKÛN ise bu durumda da Medd-i Arızı nasıl okuyorsak bunu da öğle okumuş oluruz. Kısaca belirtecek olursak;

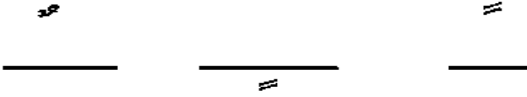
1. Sonu üstün ile biterse üç vecih(çeşit) caiz olur. Tul, Tevassut ve Kasr.

2. Esre ile biterse dört vecih caiz olur. Tul, Tevassut, Kasr ve Ravm.

3. Sonu öter ile biterse yedi vecih caiz olur. Tul, Tevassut, Kasr, tul ile işmam, Tevassut ile işmam, Kasr ile işmam bir de Ravm ile okuyabiliriz.

➤ TENVİN VE NUN-İ SAKİN BÖLÜMÜ

A) TENVİN: İki ötre, iki esre ve iki üstüne denir :

B) NUN'U SAKİN: Cezimli NUN harfine denir :

➤ İHFA

➡ **TANIMI:** Tenvin veya nunu sakinden sonra ihfa harflerinden biri gelirse, ihfa olur.

- ❖ Arkadaşlar ihfa yapılırken genizden bir sesin gelmesi gerekiyor. İhfanın esası budur. Bazen arkadaşlar genizden ses getirdiklerini sanarak yanlış bir uygulama yapıyorlar. Bunun doğru yapıp yapılmadığını şöyle anlayabiliriz. Sesimizi genizden getirirken burnumuzu sıkalım. Şayet

ses kesilir ve burun tıkanırsa ihfa olur. Yoksa ses hala geliyorsa o zaman ihfa olmaz ama biz ihfa yaptığımızı zannederiz.

Şimdi İHFA harflerini görelim: İHFA harfleri 15 tane olup yazacağımız beytin ilk harfleridir:

ص ذ ث ج ش ق س ك ض ظ ز ت د ط ف

❖ **Örnekleri görelim:**

عَنْ صَلَاتِهِمْ   وَفَتْحٌ قَرِيبٌ   وَغَنِيٌّ كَرِيمٌ

- ❖ Arkadaşlar bu örneklere dikkat edelim. İlk örnekte nunu sakın dediğimiz cezimli nun gelmiştir. Onun hemen arkasından da İHFA harflerinden (ص) gelmiştir. Öğle ise ses genizden getirilerek ve birazda tutularak okunur.
- ❖ İkinci örnekte ise tenvinden sonra (ق) harfi gelmiştir. Bu takdirde yine ses genizden ve tutularak okunur. Üçüncü örnekte aynı şekilde okunur.

➤ İZHAR

- ❖ **TANIMI:** Tenvin veya nunu sakinden sonra izhar harflerinden biri gelirse “ İZHAR “ olur.
- ❖ **İzhar harflerini yazalım;**

ا - ح - خ - ع - غ - ه

❖ Şimdi bunları açık olarak yazalım:

❖ Bunları örneklerle birlikte görelim:

أَنْعَمْتَ - بُكْمَ عُمِّي - مِنْ خَوْفٍ

❖ Arkadaşlar birinci örnekte de nunu sakinden sonra izhar

harflerinden “AYN” ع harfi gelmiştir. Görüldüğü gibi bu üç örnekten sonra izhar harfleri gelmiştir. İzharı okurken ihfa gibi genizden ve tutularak değil de ; (tenvin ve nunu sakinden sonra gelen izhar harfi olursa) süratli bir şekilde okunur ve hiçbir şekilde tutulma olmaz.

❖ Arkadaşlar, dikkat ederseniz burada ikinci örnekte tenvinden sonra izhar harflerinden ع harfi gelmiştir.

❖ Üçüncü örnekte de nunu sakinden sonra izhar harflerinden “ha” ح harfi gelmiştir. Görüldüğü gibi bu üç örnekte Tenvin ve Nun’i sakinden sonra izhar harfleri gelmiştir. İzharı okurken ihfa gibi genizden ve tutularak değil de ; (tenvin ve nunu sakinden sonra gelen izhar harfi olursa) süratli bir şekilde okunur ve hiçbir şekilde tutulma olmaz.

➤ İKLÂB

❖ **TANIMI:** Tenvin veya Nun'u sakinden sonra (ب) harfi gelirse İklab olur. Peki, bu İklab nasıl okunur?

❖ Şimdi örneklerde göreceğimiz gibi tenvin ve Nun’u sakinden sonra “be” (ب) harfi gelirse ; “ be ” den önce gelen tenvin veya

nunu sakın mim (م) harfine çevrilerek okunur:

❖ Örneklerle görelim:

سَمِعَ بَصِيرًا ← سَمِعَ بِصِيرٍ ; مِّنْ بَعْدِ ← مِمَّ بَعْدِ ; لَيُبَدِّلَنَّهُ ← لَيَمْبَدِّلُهُ

- ❖ Muhterem arkadaşlar bakınız birinci örnekler orijinal kelimelerdir. Ok işaretinden sonra gelen bölüm ise Kur'an-i Kerim okunurken, tecvitli olarak nasıl okunacağını gösteren bölümdür. Sanıyorum ki “nun” ve “tenvin’in ” “ mim” harfine çevrilişini sizde fark ettiniz.
- ❖ **DİKKAT:** Tenvin ve Nunu sakının “mim” (م) harfine çevrilerek okunduğunu gözden kaçırmayın, zira bu tecvidin amacı da zaten budur.

➤ İDĞAM-I MAALĞUNNE

(يَمْنُو)

- ❖ **TANIMI:** Tenvin veya Nun'u sakinden sonra “yemnu” harflerinden biri gelirse idğamı maal ğunne olur.

Bu harfleri açık olarak yazalım:

(ي م ن و)

Harfleridir.

➡ **Kardeşlerim yalnız bunlardan:**

(م ن)

Harfleri tenvin veya Nun'u sakinden sonra gelirse o zaman “ğunneli idğam “ olur.

- ➔ **İDĞAM:** Birbirinin aynı veya aynı cinsten olan (buna birbirlerine yakınlığı olan) harflerden birincisini diğerine katmaya İDĞAM diyoruz. Bu bazen tam idğam olur bazen de eksik idğam olur.

❖ **Örneklerle görelim:**

وَمَنْ يَعْمَلْ ← وَمِيعَمَلْ ; وَمَنْ نَعْمِرْ ← وَمَنْ عَمِرْ
خَيْرًا يَرَهُ ← خَيْرًا يَرَهُ ; فَضْلًا مِنَ اللَّهِ ← فَضْلًا مِنَ اللَّهِ

- ➔ Arkadaşlar, ok işaretinin sağında ki bölümler Kur'an-i Kerim de ki orijinal örneklerdir. Fakat sol taraftaki kısımlar ise bizim , sağ tarafta yazılı olan bölümü tecvitli olarak nasıl okumamız gerektiğini göstermektedir. Lakin şu farklılığa dikkatinizi çekmek isterim:

❖ **ÖNEMLİ NOT:** Nun'u sakinden sonra (و) ve (ن) bir kelime içinde gelirse idğam-ı mealğunne olmaz. İZHAR gibi okunurlar.

Örnekleri görelim:

قُنُوَانٌ ; صِنُوَانٌ ; بِنِيَانٌ ; أَلْدُنِيَا

- ➔ Arkadaşlar bakınız burada ki Nun'u sakinleri kırmızı ile belirttim. Fakat Nun'u sakinden sonra gelen VAV ve YA (و , ي) harflerinden dolayı burada idğam yapılmaz. Sadece burayı okurken izhar varmış gibi okuruz. Kısaca söylemek gerekirse YAZILDIĞI GİBİ okunur.

➤ **İDĞAM-I BİLAĞUNNE**

- ❖ **TANIM:** Tenvin veya nunu sakinden sonra “LAM” ve “RA ‘ (ل ر) harflerinden biri gelirse idğam-ı bilağunne olur. Kardeşlerim burada da idğam var, fakat burada tutulma olmaz ve hemen süratli bir şekilde geçilir.

Örneklerle görelim:

مِنْ رَبِّهِمْ ← مَرَّبِّهِمْ ؛ غَفُورٌ رَحِيمٌ ← غَفُورٌ رَحِيمٌ
 هَدَا لِلْمُتَّقِينَ ← هَدَا لِلْمُتَّقِينَ ➤

- Arkadaşlar burada daha önceki örneklerde görüldüğü gibi okun sağında ki bölüm Kur'an-i Kerim'de geçen orijinal örneklerdir. İşaret okunun solunda ki bölüm ise, sağdaki bölümü tecvitli olarak nasıl okumamız gerektiğini gösteren bölümdür.

➤ İDĞAM-I MİSLEYN

- ❖ **TANIMI:** Aynı harfin iki defa arka arkaya gelerek, birincisinin sakin (cezimli) ikincisinin harekeli olarak gelmesi durumunda birincisi ikincisine katılarak okunur. İşte biz buna idğamı misleyin diyoruz. Burada bir noktayı önemle belirtelim ki; eğer MİM ve NUN harfleri (ن م) birbirleri arkasından gelirse o zaman İDĞAMI MİSLEYN MAAL ĞUNNE olur. Yani ğunneli idğam olur.

Örneklerle görelim:

فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ ← فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ

أَوْوَا وَنَصْرُوا ← أَوْوَا نَصْرُوا ؛ أَنْ اضْرِبْ بَعْصَاكَ ← أَنْ اضْرِبْ بَعْصَاكَ

- ➔ Arkadaşlar sanıyorum ki artık sizde ok işaretinin sağında ki bölümün Kur'an-i Kerim deki orijinal bölüm olduğunu, solunda ki bölümün ise sağdaki kısmın tecvitli okunuşu olduğunu biliyorsunuz. Evet, bakınız arka arkaya gelen bu iki harf, okunurken, solda ki bölüm de olduğu gibi, şeddeli okunduğunu (ama bunun yazılmadığını, sadece tecvitli olarak öyle okunduğunu) anlamışsınızdır.

- ❖ **DİKKAT:** Arkadaşlar bir de “nun” (ن) harfi yine “ nun “ harfine uğrarsa (yani iki nun arka arkaya gelirse) o zaman İDĞAM-I MİSLEYN MAAL ĞUNNE olur. Bunu biraz tutarak okuruz.

Örnekle görelim:

مِنْ نَارٍ ← مِّنَّارٍ ؛ وَمِنْ نَعْمَةٍ ← وَمِنِّعْمَةٍ

- ➔ Bu iki örneğe bakınız, arka arkaya gelen iki “ NUN “ , okunurken sanki şeddeli bir “ NUN ”muş gibi okuruz.

➤ SAKİN MİM'İN (CEZZİMLİ MİM)ÜÇ HALİNİ GÖRELİM

1)Sakin mim, mim harfine uğrarsa İdğamı Misleyn Maal Ğunne olur:

- ❖ Bu kısmı okurken “ mim harfi, mim harfine uğradığı için, ğunneli ve tutularak okunur.

أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ

2) Sakin mim, “Be” (ب) harfine uğrarsa Dudak ihfası (ihfayı şefeviye) olur:

رَبِّهِمْ بِهَمِّ

- ➔ Efendim, burada kırmızı ile yazılmış “ mim “harfi okunurken “be “ harfine hemen geçilmez ve burada bir buçuk elif miktarı tutularak(ama dudaklar önde tutulur) sonrada okumaya devam edilir.

3) Sakin mim, yukarda ki iki harfin dışında ki harflerden birine uğrarsa İZHAR olur:

هَمِّ فَيَدِ

- ➔ Biliyoruz ki İzhar, okunurken hiç beklemeden okumaya devam etmektir. Yani tutma olmak.

➤ İDĞAMI MÜTECANİSEYN

- ❖ **TANIMI:** Mahreçleri (çıkış yerleri) bir olan, fakat sıfatları başka olan harfler birbirine uğrarsa İDĞAM-I MÜTECANİSEYN olur.
- ❖ Arkadaşlar bu tecvidi görürken, mahreçlerinden dolayı, harflerini üç başlık altında inceleyeceğiz:

(ط د ت)

1) “Tı”, “Dal”, “Te” > harfleri. Arkadaşlar bu harflerden hangisi önce gelirse, önce gelen harf arkasından gelen ikinci harfe çevrilerek okunur. Şimdi bunu

örneklerle görelim:

أَتَقَلَّدَ دَعْوَا اللّٰهَ ← أَتَقَلَّدَ عَوَا اللّٰهَ

لَئِنْ بَسَطْتَ ← لَئِنْ بَسَّتَ ; وَقَالَتْ طَائِفَةٌ ← وَقَالَ طَائِفَةٌ

- ❖ Solda ki Şeddeli olan bölüm, tecvitli okuduğumuz da ağızımızdan çıkması gereken okuma şeklidir. Fakat Kur'an-i Kerim'de ise sağda ki gibi yazılır ama okurken solda ki gibi okunur.

(ظ ذ ث)

2) “Zı”, “Zel”, “Se” > harfleri. Öncekinde olduğu gibi bunda da, bu harflerden hangisi önce gelirse, daha sonra gelen harfe dönüşerek okunur.

Örneklerini görelim:

إِذْ ظَلَمُوا ← إِظْلَمُوا ; يَلْهَثُ ذَالِكَ ← يَلْهَثُ ذَالِكَ

- ❖ Arkadaşlar bakınız birinci bölümde ki “zal” harfi “zı” harfine ; “se” harfide “zal” harfine nasıl dönüşmüş. Tabi ki biz okurken şeddeli imiş gibi okuruz. Yani solda ki gibi okuruz.

(ب م)

3) “be” , “mim” > harfleridir. Fakat burada önemli olan bir nokta var; Mutlaka “be” harfi önce gelmeli. “mim “ harfi önce gelirse olmaz: Aşağıda “be “ harfinin “mim” harfine çevrilerek şeddeli bir şekilde okunduğunu görüyorsunuz. Yazıda yok ama okurken şeddeli okuruz.

ارْكَبُ مَعَنَا ← اِرْكَمَّعَنَا

➤ İDĞAMI MÜTEKARİBEYN

- ❖ **TANIMI:** Mahrecinde (çıkış noktasında) ve sıfatında yakınlığı olan harfler birbirlerine uğrarsa İdğam-ı Mütekaribeyn olur.

İdğam-ı Mütekaribeyn harflerini de iki başlık altında inceleyebiliriz:

(ل ر)

1) “Lam “ ve “Ra” harfleridir. Bu harflerden “Lam “ harfi mutlaka önce gelir. Lam sakin , “Ra” harfi harekeli olur. Ve lam harfi “Ra” harfine çevrilerek okunur.

Örnekle görelim:

قُلُوبٍ ← قُرْبٍ ; بَلِّغُوا اللَّهَ ← بَرِّعُوا اللَّهَ

- ❖ Her iki örnekte de “Lam” harfinin “RA” harfine dönüştüğünü açık olarak görüyorsunuz. Sağda ki bölüm Kur’an-ı Kerim’de yazılı olan bölüm, ok işaretinin solunda ki bölüm ise tecvitli okuduğumuzda uymamız gereken kuraldır.

(ق ك)

2) “Kaf” ve “Kef” harfleridir. Bu harflerden de “Kaf” harfi “Kef” harfinden önce gelir. Bütün idğamlarda olduğu gibi birincisi sakindir. İkincisi ise harekelidir. Sakin olan ilk harf daima ikinci harfe idğam (katılarak, çevrilerek) okunur. Bu bölümde de “Kaf” harfi “Kef” harfine çevrilerek okunacaktır.

Örnekle görelim:

الْم نَخْلُقْكُمْ ← الْم نَخْلُكُمْ

- ❖ Gördüğümüz gibi “kaf” harfi tecvitli okunurken, ok işaretinin solunda şeddeli bir “Kef” harfine dönüşmüştür. Burada bir noktaya çok dikkat etmek lazım. İDĞAMLARDA KALKALE yapılmaz. Mesela yukarıda ki örnekte sakin olan “kaf” harfinde kalkale olmaz. Neden? Çünkü idğam durumunda olduğu için burada idğam yapılır, kalkale yapılmaz. Buna dikkat etmek lazım.

➤ İDĞAM-I ŞEMSIYYE

(ال)

TANIMI: Şemsi harfler 14 tanedir. Lam-ı tarif dediğimiz "EL" takısı bu harflerden biri ile başlayan bir kelimenin başına gelirse, o takdirde el takısı okunmaz ve el takısından sonra gelen kelime de şeddeli olarak okunur.

Şimdi bu ondört harfi görelim:

ت ث د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل ن

Bu harflerin kolay hatırd kalması için oluşturulan beyti de yazalım: Yazdığımız bu beytin ilk harfleri idğam-ı şemsiyye harfleri olmuş oluyor:

تُبُّنَّمُ دَعُ ذُنْبًا رَمَا زِدْ سَمْعَةً شِمُ صَدْرَ ضَيْفٍ طَابَ ظَنُّ لَهٗ نُعَمُّ

- ❖ Bir kelime bu ondört harften biri olan (ن) "nun" ile başlarsa o takdirde **İDĞAM-I ŞEMSIYYE MAAL ĞUNNE** olur. Bu şu demektir: Bizler bu şeddeli "nun" u okurken bir elif miktarı tutarak okuruz. Yani Ğunne yaparak okuruz.

Örnekleri görelim:

إِنَّ النَّفْسَ ذِ وَ النَّاسِ ذِ وَ النَّحْمِ

- ❖ (ال) "El" takısı "nun" harfinin dışında kalan diğer ondört harfle başlayan bir kelimenin başına gelirse o takdirde **İDĞAM-I ŞEMSIYYE BİLA ĞUNNE** olur. Bu şu demektir: Ğunne yapılmadan ve de tutulmadan seri bir şekilde okunacak demektir.

Örneklerle görelim:

الرَّحْمَانُ ; الشَّمْسُ ; الثَّوَابُ ; الدِّينُ ; الذِّكْرُ

- ❖ Örneklerde görüldüğü gibi " elif lam" takısı dediğimiz " el takısı" şemsi harflerle başlayan kelimelerin başına geldiği için okunmamış ve "el " takısından sonra gelen kelime de şemsi harfler başladığı için şeddeli olarak okunmuştur.

➤ İZHAR-I KAMERİYYE

(ال)

Kameri harfler 14 tanedir. Lam-ı tarif dediğimiz "EL" takısı bu harflerden biri ile başlayan bir kelimenin başına gelirse, o takdirde el takısı okunur.

Şimdi bu ondört harfi görelim:

أ ب غ ح ج ك و خ ف ع ق ي م ه

- ❖ Bu harflerin kolay hatırlanması için oluşturulan beyti de yazalım:
Yazdığımız bu beytin tüm harfleri izhar-ı kameriyye harfleri olmuş oluyor:

أَبِغْ ; حَجَّكَ ; وَخَفْ ; عَقِيمَهْ

Şimdi örneklerle birlikte görelim:

وَلْعَصْرِ ۖ وَالْفَجْرِ ۖ وَلِقَمَرٍ ۖ وَالْحَجِّ ۖ وَالْأَمْنِ ۖ وَالْكَبْرِ

- ❖ Örneklere görüldüğü gibi " elif lam" takısı dediğimiz " el takısı" kameri harflerle başlayan kelimelerin başına geldiği için "el " takısının okunduğunu görüyorsunuz. Kırmızı renk ile renklendirme yaptığımız harflerin kameri harfler olduğunu görüyorsunuz.

➤ KALKALE

- ❖ **TANIMI:** Kalkale harfleri dediğimiz; kaf, tı, be, cim ve dal harfleri kelimenin ortasında veya sonunda sakin olarak (Cezimli olarak) gelmeleri halinde ses olarak vurgulu okunmasına kalkale diyoruz.

Beş harften oluşan kalkale harfleri şunlardır:

ق ط ب ج د

- ❖ Bu beş harfin daha kolay ezberlenip hatırdaki tutulması için oluşturulan kelime gurubu ise:

قُطِبَ جَدٍ

şeklindedir.

Şimdi bu tecvidin örneklerini görelim:

اِذَا وَقَبٌ ← اِذَا وَقَبٌ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ← قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

بِرَبِّ الْفَلَقِ ← بِرَبِّ الْفَلَقِ

يَجْزِي ← اطعمهم ← لَمْ يَلِدْ

➤ HÜKMÜRRA

➔ “Ra” harfinin okunuşu: “Ra” harfi bazen kalın, bazen ince ve bazen de hem ince ve hem de kalın okunabilir. Şimdi bunları görelim:

A) “ Ra “ Harfinin “KALIN “ okunduğu yerler:

1) “Ra” harfi “ötre” veya “üstün “ (◌ِ) olduğu zaman.

Örnek:

أَرْحَمُنُ : وَالرُّوحُ : نَصْرُ

2) “Ra” harfi sakin (Cezimli) olup, kendinden önceki harfin harekesi “üstün

“ veya “ötre “ (◌ِ) olursa o zaman da kalın okunur.

Örnek:

وَنَحَرَ ۚ بِالنَّدْرِ

3) “ Ra” harfi sakin olup kendinden önceki harfte “esre “ ( ) olsa ince okunur AMA, sakin olan “Ra” harfinden sonra,

- ❖ eğer “HURUFU İSTİLADAN (kalın olarak okunan harflerden)biri üstün ve ötre olarak gelirse kalın okunur. Bu harfler:

(خ ص ض غ ط ق ظ)

- ❖ Bu harflerin kolay ezberlenmesi için, bunları beyit haline getirmişler. Böylece daha güzel öğrenilmiş ve akılda kalması sağlanmış oluyor. Bu beyti de yazalım:

خُصَّ ضَغَطٌ قِظٌ

- ❖ İşte sakin olan "Ra" harfinden sonra bu hurufu istila harfinin HAREKESİ de üstün veya ötre olursa, o zamanda “ Ra” harfi KALIN okunur. Örneklerle görelim:

فِرْقَةٌ ۚ مِرْصَادًا ۚ قِرْطَاسٍ

4) “Ra “harfi sakin olup kendinden önceki harfin harekesi arız (değişken) olursa o zaman da kalın okunur.

Örnek:

إِزْجِي

5) “ Ra “ harfi sakin olsa ve "Ra" harfinden önceki harfin harekesi de sakin olsa, daha önceki harfin harekesine bakılır, üstün ve esre olması durumunda da” Ra” harfi kalın okunur.

Örnek:

مِنْ كُلِّ أَمْرٍ - فِي صُدُورٍ - بِالصَّبْرِ

B) “ Ra” harfinin ince okunduğu yerlere gelince:

1)“ Ra” harfi “esre” olduğu zaman ince okunur:

Örnek:

لِلْكَافِرِينَ gibi

2) “Ra” harfi sakin olup bir önceki harfin harekesi esre olursa yine ince okunur:

وَاسْتَغْفِرْهُ gibi

3) “Ra “ harfi ve ondan önceki harf sakin olursa daha önce ki harfe bakılır.”
Esre “ise İnce okunur.

Örnek:

بَصِيرٌ ; قَدِيرٌ

4) “Ra” harfi sakin olup bir önceki harfte “lin “ harfi olsa

(و ی) o zaman da “Ra “ harfi ince okunur:

Örnek:

سیر ; خیر

(مَجْرِيهَا)

- ❖ Arkadaşlar HUD suresi 41.ayette geçen Kelimesi aslında harekesi üstün olduğu için kalın okunması gerekir diye düşünebilirsiniz. Burada tecvid kaidelerinden “imâle “ olduğu için burasını “ince” okumamız gerekiyor. Bunu da belirtmiş olalım.

C) “ Ra ”harfinin ince ve kalın okunabileceği yerler de şunlardır:

1) “Ra” harfi sakin olup bir önceki harfin harekesi de esredir. Bu durumda “Ra “ harfi ince okunur FAKAT sakin olan” Ra “harfinden sonra, harufu istiladan biri gelir ve onun da harekesi ESRE olursa o zaman da hem ince ve hem de kalın okunabilir.

Örnek:

كُلُّ فَرْقٍ

gibi.

(ص ط)

2) “ Ra “ sakin olup önceki harf “ Sad” ve” Tı “ harfleridir ve bunlar da sakinidir. Bu sakin olan iki harften önceki harfte ESRE’dir. Biz böyle bir kelimedede durmak istersek o zaman “ Ra “harfini hem ince ve hem de kalın okuyabiliriz:

Örnek:

عَيْنَ الْقَطْرِ ; مِنْ مِصْرَ gibi

3) Vakıf durumunda da (yani durduğumuz zaman) “Ra” harfi hem ince ve hem de kalın okunur.

Örneklere bakalım:

فَاسْرَ ; اَنَّ اَسْرَ gibi.

- ❖ Aslında bunları kalın okunması gerektiği yukarıda zikredildi. Fakat bu kelimelerin ince okunması da mümkündür. Çünkü bu kelimelerin asılları:

اَنَّ اَسْرَى ; فَاسْرَى

- ✓ Yazıldığı için hem ince ve hem de kalın okunabilir.

➤ LAFZATULLAH

(اَللّٰهُ)

- ➔ **TANIMI:** ALLAH İsminin okunuşu: Allah isminden önceki harfin harekesi “ötre “veya “üstün” ise Allah ismi kalın okunur.

Örnek:

هُوَ اللَّهُ ; نَصْرُ اللَّهِ

➔ Allah isminden önceki harfin harekesi “esre” olursa o zamanda ince okunur.

Örnek:

بِاللَّهِ ve اللَّهُ gibi.

➤ ZAMİR

➔ **TANIMI:** Bir ismin yerini tutan kelimeye zamir diyoruz. Tecvid ilmindeki zamir müfret (tekil), müzekker (erkek) ve de gaib (burada olmayan 3. tekil erkek şahıs) olarak gelen zamirdir.

(ا)

✓ Kelimenin Arapçadaki karşılığı zamiridir.

➔ **Zamirin okunuşu ise şöyledir:**

Bir kelimenin sonunda zamir gelmiş ve bu zamirden önceki harfin harekesi de harekeli olarak bulunmuş ise, o takdirde zamir okunur. Zamirin okunması demek şu anlama geliyor: Bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Örneklerle birlikte görelim:

أَنَّهُ زِيَّةٌ وَوَلَّهُ زِيَّةٌ وَفِي رِيَّةٍ زِيَّةٌ وَشُرَّةٌ زِيَّةٌ وَمَالُهُ زِيَّةٌ وَعِنْدَهُ

- ❖ Burada kırmızı ile yazdığımız harflerin hepsi zamirdir. Dikkat ederseniz zamirlerden önce gelen tüm harflerin harekesi vardır. İşte bu takdirde bizler bu zamirleri okurken bir elif miktarı uzatarak okuruz.

- ➔ **ÖNEMLİ NOT:** Ancak Kur'an-i Kerim'de bulunan şu iki kelime zamir olmadığı için bir elif miktarı uzatılarak okunmazlar.

(لَمْ يَنْتَهَ ; وَمَا نَفَقَهُ)

Alak suresi (96/15) , Ahzap suresi(33/60) ve Hud suresinde(11/91) geçen bu ayetleri de yazalım:

كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنْتَهَ لِنَسْفَعَا بِالنَّاصِيَةِ

لَئِن لَّمْ يَنْتَهَ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ
فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا

قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَاكَ فِينَا
ضَعِيفًا وَلَا رَهْطًا

لَرَجَمَنَّكَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ

- ❖ Bu ayetlerde geçen ve kırmızı ile yazmış olduğumuz harfler zamir olmadığı için çekilmezler.

Zamirlerden önce gelen kelime harekeli değil de sakin (harekesiz veya cezimli) olarak gelirse o takdirde bu zamir olan harf uzatılarak okunmaz.

Örneklerini görelim:

عَلَيْهِ ; إِلَيْهِ ; فِيهِ ; فَبَشِّرْهُ ; يَا خَلْدَهُ

Arkadaşlar birlikte örneklere bakalım:

- ❖ Mavi olarak yazmış olduğumuz zamirlerden önceki harflerin hiç birinin (Kırmızı ile yazmış olduğumuz harflerdir.)harekesi yoktur. Bakınız onların bir kısmı cezimli bir kısmı ise harekesizdir.(Biz her ikisine de sakin diyoruz) İşte bu takdirde buradaki zamirlerin hiç biri uzatılarak okunmaz. Seri olarak okunur ve geçilir.
- ❖ **NOT:** Ancak Furkan suresi (25/69) geçen (فِيهِ) kelimesindeki zamir bir elif miktarı uzatılarak okunur. Bu Ayet-i Kerime'yi de aşağıya alalım:

يُضَاعَفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا

- ➡ Gördüğünüz gibi kırmızı olarak yazmış olduğumuz bu zamir diğerlerinin aksine, kendinden önceki harf sakin olmasına rağmen uzatılarak okunur. Bu da Kur'an-i Kerim'de sadece bir yerde geçtiği için buraya almayı uygun gördük.

➤ **SEKTE**

- ➡ **TANIMI:** Kelime anlamı olarak susmak ve iki ses arasını nefes almaksızın ayırmak demektir. Geniş anlamı ile sekte nefes almadan sesi kesmeye denir.
- ➡ Normal bir okuyuş tarzına göre bir elif miktarı kadar geçecek bir zaman, nefes almaksızın susulmasına sekte diyoruz. Lakin az önce belirttiğimiz gibi üç okuyuş tarzına göre(Tahkik:Ağır okuyuş; Tedvir: Orta halli okuyuş; Hadr ise hızlı okuyuş şekline denir.) sektenin duruş zamanı değişir.

➔ **Kıraat İmamız Asım'a göre Kur'an-i Kerim'de dört yerde sekte vardır. Bunları, geçtikleri ayetlerle birlikte görelim:**

1. Arkadaşlar **Kefh Suresinin Birinci Ve İkinci Ayetini** görüyorsunuz birinci ayetin sonu ile ikinci ayetin başındaki kelimeleri ALTI ÇİZİLİ olarak yazdık. Birinci kelimeyi okuduktan sonra ikinci ayetin başındaki "kaf " harfine geçmeden önce normal bir okuyuş tarzı ile okuyorsanız bir elif miktarı uzatılacak bir zaman nefesinizi tutarak sessizce almalısınız. Sonra da okumaya devam etmelisiniz. İşte bu uygulamaya bizler sekte diyoruz. Sanıyorum sizin de dikkatinizden kaçmamıştır. Birinci kelimenin sonundaki kırmızı renkte yazmış olduğumuz tenvinli elifi "ivecen" diye okuduktan sonra bir elif miktarı nefes almadan sessizce bekledikten sonra ikinci kelimenin başındaki kırmızı ile yazdığımız kaf harfi başlayan "kayyimen" kelimesini okuyarak devam ediyoruz.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا
قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ
يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا

2. **Yasin Suresinin 52.Ayetini** okurken yeşil renkteki birinci kelime (mimmer-gadina)bittikten sonra ses ve nefesi bir elif miktarı keserek sessizce bekleriz. Daha sonra da mavi olarak yazmış olduğumuz ikinci kelimeyi (haza) okuyarak devam ederiz.

قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَن بَعَثْنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ

3. **Kiyame Suresinin 27 Ayetini** de okurken bir önceki örnekte olduğu gibi birinci kelimeyi (men) okuduktan sonra ses ve nefesimizi bir elif miktarı zaman geçecek kadar bekler daha sonra da mavi olarak yazdığımız ikinci kelimeyi (râk)okumaya devam ederiz.

وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ

4. Son olarak **Mütaffifin Suresi 14.Ayeti** görelim. Burada yeşil olarak yazdığımız birinci kelimeyi (bel) okuduktan sonra bir elif miktarı geçecek kadar bir süre bekliyoruz. Daha sonra da mavi olarak yazdığımız (râne)kelimesini okuyarak yukarıdaki örneklerde olduğu gibi devam ederiz.

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

➤ HEMZELER

- ✓ **Vasıl hemzesi:** İbtidaen varolan dercen (arada) düşen hemzedir.Çoğunlukla esrelidir
- ✓ **Katı hemzesi:** İbtidaen ve dercen sabit olan hemzedir.

➔ Vasıl hemzeleri

(ال)	Lam-ı tarifin hemzesi
(التي-الذي)	İsmi mevsullerin hemzesi
(الله)	ALLAH lafzının hemzesi
اسم 5 است 4 ابن 3 ابنة 2 . ابنم 1 . ايمن 9 اثنين 8 اثنتين 7 امرئ 6 امرأة 10	Bu on ismin hemzeleri

5. Humasi(beşli) ve südasi (altılı) babların; mazi,emir ve mastarlarındaki hemzeler Sülasi (üçlü)babların emir hemzeleri

➔ Bunların dışındakiler katı hemzesidir.

- ✓ Fiillerde ki hemzelerde asıl olan vasıl hemzesi olmaktadır.
- ✓ İsim ve Edatlarda ise asıl olan katı hemzesi olmaktadır.

➤ BESMELE VECİHLERİ

➔ Süre evveli (evveli surede) 4 vecih caizdir

قطع كل
قطع اول وصل ثاني (Birinci , İkinci بسملة dir.)
وصل اول قطع ثاني
وصل كل

➔ Süre aralarında (süre beyninde) 3 vecih caizdir

قطع كل
قطع اول وصل ثاني (Birinci, süre sonu İkinci بسملة dir.)
وصل كل

★ **NOT:** Süre beyninde وصل اول قطع ثاني okuyuşu,besmele önceki sürenin sonuna dahildir görüntüsünü vereceğinden caiz değildir.

➔ Tevbe süresi evveli 2 vecih caizdir.

- ✓ قطع بلا بسملة (Sadece اعوذ okunup durulur.sonra tevbe ye başlanır.)
- ✓ وصل بلا بسملة (اعوذ) tevbe süresine bitişirilerek okunur.)

★ **Enfal ile tevbe arası 3 vecih caizdir**

- ❖ قطع بلا بسملة (Enfal in sonunda durulur.Nefes alınır.Besmele çekmeden tevbe süresine başlanır.)
- ❖ وصل بلا بسملة (Durmaksızın Enfal in sonu direk tevbe nin başına birleştirilir.)
- ❖ سكت بلا بسملة (Enfal in sonunda durulur.Nefes alınmadan.Besmele çekmeden tevbe süresine başlanır.)

- ★ **NOT:** Tevbe süresinin ortalarından başlandığında a) Besmele çekilir b)Sürenin evveline teban, besmele çekilmez. Şeklinde iki farklı görüş vardır.

Aşağıdaki kelimelerde elif harfi vakıf haline okunur vasıl halinde ise düşer.

(تثبت الألف الواقعة في هذه الكلمات التالية في الوقف وتحذف لفظاً في الوصل)

- 1 (أنا أكثر منك ملاً وأعز نفراً) Kurandaki bütün (mütেকellim zamiri) أنا kelimelerindeki elifler.
- 2 (لكننا هو الله ربي) Kehf suresi 38. ayette geçen (لكننا) nin elifi
- 4 (وتظنون بالله الظنونا)- Ahzab 10. ayetteki (الظنونا) nin elifi
- 4 (وأطعنا الرسولاً) Ahzab 66.ayette geçen (الرسولاً) nin elifi
- 5 (فأضلونا السبيلاً) Ahzab 67.ayette geçen (السبيلاً) nin elifi
- 6 (كانت قواريراً) İnsan 15. ayette geçen birinci (قواريراً) nin elifi
- 7 (إنا أعتدنا للكافرين سلاسلاً) İnsan 4. ayette geçen (سلاسلاً) nin elifi . (Bu kelime de vakf halinde iki vech caizdir şeklinde görüşler de vardır.)

- **NEFES** :İnsan ağzından çıkan tabii havaya denir.
- **SES** :Nefesin ses tellerine çarparak çıkmasına denir.
- **HARF** :Sözlükte Taraf, bir şeyin ucu, kenarı anlamlarına gelir
Terim anlamı ise:Bir mahrece dayanarak çıkan sese harf denir

★ **Harfler iki kısımdır**

1)**Asli harfler:**Bunlar bildiğimiz 29 hece harfleridir.

2)**Fer'i harfler:**

- a)Teshil olunan hemze أعجمي
- b)İmale olunan Elif محريها

★ **Bunlardan başka diğer kıraatlerde bulunan;**

- ❖ İsmam olunan Sat (الصراط)
- ❖ Kalın okunan Lam (الطلاق)
- ❖ İhfa olunan Nun ve mim fer'i harfleridir.

MAHREÇ : Harfin çıktığı yere denir.

➤ **HARFLERİN MAHRECLERİ (17 TANEDİR)**

Ağız ve boğaz boşluğu	و ی
Boğaz kökü	ء ه
Boğaz ortası	ح ع
Boğaz üstü	خ غ
Dil kökü—üst damak	ق
Dil kökü—küçük dil(önü)	ك
Dil ortası—üst damak(ortası)	ج ش ی
Dil kenarı –üst azı dişler	ض
Dilin iki kenarı—üst damak	ل
Dil ucu—üst ön dişlerin üstündeki damak	ر
Dil ucu—üst ön diş etleri	ن
Dil ucu—üst ön diş dipleri	ت د ط
Dil ucu-üst ön dişlerin iç yüzü	ز س ص
Dil ucu—üst ön dişlerin uçları	ث ذ ظ
Üst ön diş uçları-alt dudağın içi	ف
Alt dudaklar—üst dudaklar	ب م و
Hayşum (Geniz)	المخفاة غنة- نون

NOT: Buna göre Mahreçlerin bölgeleri;

- 1)Ağız ve Boğaz boşluğu
- 2)Boğaz
- 3)Dil

4)Dudaklar

5)Geniz olmak üzere Beş tanedir.

➤ SIFAT

- ★ **TANIMI:** Harfin okunuşu esnasında harfte oluşan yumuşaklık ve sertlik,zayıflık ve kuvvetlilik,azlık ve çokluk,uzunluk ve kısalık gibi özelliklerdir.

➤ ZITLI SIFATLAR

- ★ **TANIMI:** İki sıfatın bir harfte toplanması mümkün değilse bu sıfatlara zıtlı sıfatlar denir

➔ **CEHR:** انحباس النفس انحباسا جزئيا لقوة الاعتماد علي المخرج

- ★ **TANIMI:** Mahreçte aralık kalmaması sebebiyle harf okunurken nefes cereyanının(cüzi) hapsolmesidir.

★ **Harfleri:** ظ ل ق و ر ب ض ا ذ غ ز ج ن د م ط ي ع

➔ **HEMS:** جريان النفس لضعف الاعتماد علي المخرج

- ★ **TANIMI:** Mahreçte aralık kalması sebebiyle harf okunurken nefesinde harf ile birlikte akmasıdır.

★ **Harfleri :** ف ح ث ه ش خ ص س ك ت

➔ **RIHV:** جريان الصورة عند النطق بالحرف لضعف الاعتماد علي المخرج

- ★ **TANIMI:** Mahreçte itimatları zayıf olduklarından harf okunurken sesin(ve nefesin)akmasıdır.

★ **Harfleri:** ا-ث-ح-خ-ذ-ز-س-ش-ص-ض-ظ-غ-ف-و-ه-ي

➔ **BEYNIYYE:** هي وصف وسط بين الشدة والرخوة

- ★ **TANIMI :** Sesin ne tamamen akması ne de tamamen hapsolması demektir.

★ **Harfleri:** ل ن ع م ر

➔ **ŞİDDET:** حبس الصورة عند النطق بالحرف لقوة الاعتماد علي المخرج

- ★ **TANIMI :**Mahrecin tamamen tıkanması sebebiyle sesin(ve nefesin) akmamasıdır.

★ **Harfleri:** أ ج د ق ط ب ك ت

➔ **İSTİF'ALE:** هو انخفاض اقصي اللسان عند النطق بالحرف

★ **TANIMI:** Dilin yükselmeyip ağzın dibinde kalmasıdır.

★ **Harfleri:** أ - ب - ت - ث - ج - ح - د - ذ - ز - س - ش - ع - ف - ك - ل - م - ن - و - ه - أ

➔ **İSTİ'LA:** ارتفاع اقصي اللسان عند النطق بالحرف

★ **TANIMI:** Dil kökünün üst damağa yükselmesidir.

★ **Harfleri:** خ ص ض غ ط ق ظ

➔ **İNFİTAH:** تجافي اللسان او معظمه علي ما يحاذيه من الحنك الأعلى

★ **TANIMI:** Dil ile damağın birbirinden ayrılması demektir.

★ **Harfleri:** ص - ض - ط - ظ Bu harflerin dışındaki tüm harflerdir.

➔ **İTBAK:** الصاق اكثر اللسان علي ما يحاذيه من الحنك

★ **TANIMI:** Dil kökü ve ortasının damağa yükselmesi damakla intibak etmesi demektir.

★ **Harfleri:** ص - ض - ط - ظ

➔ **İSMAT**

★ **TANIMI:** Telaffuzu zor harfler demektir. (Telaffuzlarındaki zorluk sebebiyle rubai ve humasi kelimeler izlak harfleri olmadan sadece ismat harflerinden teşekkül edemezler.)

★ **Harfler:** ف ر م ن ل ب harflerinin dışındaki harflerdir.

➔ **İZLAK:** هو الطرف والسهولة عند النطق بالحرف

★ **TANIMI:** Telaffuzu kolay ve çabuk olan harfler demektir.

★ **Harfleri:** ف ر م ن ل ب

➤ **ZİDDİ OLMAYAN SIFATLAR**

★ **TANIMI:** Bir harfte beraberce bulunması caiz olan sıfatlardır.

➔ **SAFİR:** هو صوت يشبه صوت الطائر

★ **TANIMI :** Islık veya Kuş sesine benzer kuvvetli ve keskin bir sesin çıkmasına denir.

★ **Harfleri:** ز- س- ص

➔ **KALKALE :** هو اضطراب في المخرج عند النطق بالحرف لشده و جهره، اي لإنحباس الصوت والنفس

★ **TANIMI:** Kuvvetli ses gelinceye kadar mahrecin kımıldanmasıdır.(Şiddet ve cehr sıfatlarını cem ettiklerinden dolayı ses ve nefesin hapsolmesi akabinde kuvvetli bir sesin çıkmasıdır.)

★ **Harfleri :** ق ط ب ج د (قطب جد)

➔ **LİN :** وهو الواو والياء الساكنتان المفتوح ما قبلهما، لخروجهما عند النطق بهما ببسر وسهولة

❖ **TANIMI :** Makabli fethalı sakin vav ve ya Lin harfleridir.Dile zahmet vermeden kolaylıkla okudukları için bu ismi almışlardır

➔ **İNHIRAF :** وهو صفة اللام والراء حيث ينحرف اللسان عن مخرج النون

❖ **TANIMI :** Lam ve Ra nın sıfatıdır. Kendi mahreçlerinden Nun un mahrecine kadar meylettikleri için bu ismi almışlardır.

➔ **TEKRİR :** تصق طرف اللسان علي ما يحاذيه من الحنك الأعلى والسماح له بإرتعاده واحدة

❖ **TANIMI :** Ra nın sıfatıdır.Dil ucunun damaktan ayrılmadan titremesidir.

➔ **TEFEŞŞİ :** هو انتشار الهواء في الفم

❖ **TANIMI:** Sesin dil ile damak arasında yayılmasıdır. Şin harfinin sıfatıdır.

➔ **İSTİTALE :** هو امتداد الصوت في المخرج

❖ **TANIMI** : Dat harfi okunurken sesin mahreçte kesilmeyip uzamasıdır.ض harfinin Sifatıdır

➔ **GUNNE** : هو صوة يخرج عن الخيشوم

❖ **TANIMI** : Geniz den çıkan sese denir

➔ **NOT:**Bu sıfatlar(İsmat –izlak ve Lin hariç)Aynı zamanda **Sıfat-ı lazımedir.**

➤ **SIFAT-I LAZİME**

❖ **TANIMI** : Harften ayrılması mümkün olmayan sıfatlardır.

❖ Terkinde **Lahnı celi** oluşur

➤ **SIFAT-I ARIZALAR**

❖ **TANIMI** : Harften ayrılması mümkün olan ve ayrıldıkları zaman da harfin zatını değiştirmeyen sıfatlardır. Bunlar Tecvitte bahsi geçen 11 Tane sıfattır.

❖ Terkinde **Lahnı Hafi** oluşur

HARFLERİN MAHRECİNE GÖRE ÇIKIŞ TABLOSU

ÇIKIŞ YERİNE GÖRE			YAPISINA GÖRE	
BOĞAZ	DİL	DUDAK	İNCE	KALIN
خ	ت ث	ب	ت ث	ص
غ	ج د	م	ج د	ض
ح	ذ ر	و	ذ ر	ط
ع	ز س	ف	ز س	ظ

ه	ص ش		ش ع	خ
أ	ض ظ		ك ل	غ
	ط ق		ن ي	ق
	ك ل		أ ه ح	
	ن ي		م ب	

➤ **KURAN I KERİM OKUYUŞ ŞEKİLLERİ**

➤ **TERTİL OKUYUŞU**

➔ **TANIMI**

- ❖ **Sözlükte** “sözü yerli yerinde uygun ve güzel bir şekilde söylemek” demektir.
- ❖ **Istılahta:** “Kurani açık açık aheste aheste acele etmeksizin okumaya “Tertil” denir.”

➤ **TAHKİK OKUYUŞU**

➔ **TANIMI**

- ❖ Kuran tilavetinde harfleri mahreçlerinden ve sıfatlarına riayet ederek çıkarmak, Meddleri son sınırına kadar uzatmak, Hemze, Şedde, İdğam, Hareke, Sükun, İmale, İhfa, İzhar, İklab, Ğunne vb tecvid kurallarını Vakf'a da riayet ederek okumaya “**Tahkik**” denir.

☞ Kıraatın en yavaş icra edildiği okuyuş şekli olan bu tarzda

- * **MEDLERİN UZATILIŞLARI** : Medd-i Tabii'nin dışındaki bütün Meddler 4 elif, İhfa, İklab ve Ğunneli İdğamlar 1,5 elif miktarı uzatılarak okunurlar.

☞ Tahkik Tertil'den biraz daha yavaş bir okuyuş şeklidir. Bu sebeple Tahkik talim ve temrin (öğretmek ve alıştırma yapmak) için, Tertil ise tefekkür için daha uygundur. Tahkik, İmam Hamze ile Verş'in tercihidir.

➤ **TEDVİR OKUYUŞU**

➡ **TANIMI**

- ❖ Tertil, tahkik ile Hadr arasında bir okuyuş tarzıdır. Tedvir ile kıraat İbn-ü Amir, Asım, Kisai ve Halef'in tercihidir.

- * **MEDLERİN UZATILIŞLARI** : Medd-i Muttasıl, Medd-i Munfasıl, Medd-i Arız üçer elif; Medd-i Lazım ise 4 elif uzatılarak okunur. Diğer hükümler Tertil ile aynıdır.

☞ Vakit namazlarında tercih edilebilir.

➤ **HADR OKUYUŞU**

✓ **TANIMI**

- ❖ Tecvid kaidelerine uymak suretiyle en hızlı okuyuş biçimidir. Kelimelerin telaffuzlarına hassasiyet gösterilir. Ölçüler asgari düzeyde uygulanır.

- * **MEDLERİN UZATILIŞLARI** : Medd-i Tabii, Medd-i Munfasıl ve Medd-i Arız 1 Elif; Medd-i Muttasıl 2 elif ve Medd-i Lazım 2.5 elif uzatılarak okunur.

➡ İbn-i Kesir, Cafer, Ebu Amr, Yakup Ve Kalun'un okuyuş tercihidir.

- ➔ Hatimlerde, Mukabelelerde Ve Teravihlerde tercih edilir.
- ➔ Bu kıraat tarzlarından Hadr: Teravih namazlarında ve üstad huzurunda hafızlar ders okurken, Tedvir: Diğer namazlarda ve mukabele okunurken, Tahkik ise: Aşrı şerif okurken, öğretim ve alıştırmalarda tercih edilir. Fakat bu üç türlü okuyuşu birbirine karıştırmamalıdır.
- ➔ Kıraat'a, hangi okuyuşla başlanılmış ise onunla da bitirilmelidir.
  - ★ Bu üç okuyuş tarzının dışında bir de caiz olmayan bir okuyuş daha vardır ki, buna **HERZEME denir**. Bu okuyuşta harfler, kelimeler birbirine karışır, okuyuş bozulur. Kur'an-ı Kerim'i, bu şekilde okumak haramdır.

➤ GENEL OLARAK VAKIFLAR DÖRT KISMA AYRILIR

➤ IZTIRÂRÎ VAKF (الوقف الاضطراري)

- ★ **TANIMI** : Tilâvet esnasında meydana gelen, nefes kısılması, unutma veya devam etmeye güç yetmeme gibi herhangi bir zarûî sebeple yapılan vakfa denir.
  - ❖ Böyle durumda mana tamam olmasa bile vakf caizdir. Ancak başlanırken manaya uygun daha öncesinden başlamak gerekir.

➤ İHTİYÂRÎ VAKF: (الوقف الاختياري)

- ★ **TANIMI** : Zaruri bir sebep bulunmadan isteğe bağlı olarak yapılan vakıftır.

➤ İHBÂRÎ VAKF: (الوقف الاخباري)

- ★ **TANIMI** : İmtihan esnasında hocanın herhangi bir kişinin kıraat bilgisini ölçmek için yaptırdığı vakftır.

➤ İNZÂRÎ VAKF: (الوقف الانظاري)

- ★ **TANIMI** : Bir kelime üzerinde, muhtelif rivâyetleri cemettiğinde, başkasını ona atfetmek için yapılan vakıflara bu isim verilmiştir.

➤ VAKFIN DİĞER ÇEŞİTLERİ

➔ VAKF-I ĞUFRÂN

- ✓ **TANIMI** : Peygamber efendimizin dua ve niyazda bulunmak maksadıyla yapmış olduğu vakıflardır. On yerde bulunduğu rivayet edilmektedir. Bunlar **Mâide 51**, **En'am 36**, **Secde 18**, **Ya'sin 12, 30, 52, 61, 81**, **Mülk 19**.

➔ VAKF-I CİBRÎL

- ✓ **TANIMI** : Vahy meleği olan Cebrâil'in (a.s) vahy esnasında yapmış olduğu vakflara denir. Aynı zamanda bunlara vakf-ı münzel de denilmektedir. Sayıları konusunda ihtilaf bulunsa da meşhurları sekiz tanedir. Bunlar: **Bakara 120, 276**, **Âl-i İmrân 7, 95**, **Enâm,36**, **124**, **Araf, 187**, **Yasîn 51**.

➔ VAKF-I NEBÎ

- ✓ **TANIMI** : Peygamber efendimizin vakf yaptığı yerlerdir. Bunların sayısı ihtilaflı da olsa dokuzu meşhur olmuştur. **Bakara 148**, **Al-i İmrâ 7**, **Yunus 2, 52**, **Nahl 4**, **Kadr 2, 4**, **Nasr 3**.

➔ VAKF-I BEYÂN

- ✓ **TANIMI** : **Feth sûresi 9**. ayetinde bir birini takip eden iki zamirden birincisinin Rasûlüllah'a ait olduğunu göstermek için وتوقروه ifadesinde durulur. İkinci zamir de Allah'a döner. **Tevbe sûresi 40**. ayette de سكينته عليه ifadesinde zamiri Hz. Ebû Bekr'e döndüğü için durulması durumudur. Yine **Yusuf sûresinin 27**. ayetinde فكذبت ifadesinde Hz. Yusuf'un doğrulardan olduğunu vurgulamak için durulması vakf-ı beyandır.

➤ VAKF YAPILDIKLARI YERE GÖRE VAKFIN KISIMLARI

- ✳ **Ebû'l-Âlâ tarîkına göre, Cumhûr Ulemanın benimsediği vakf, şu şekilde kısımlara ayrılmıştır :**

➔ VAKF-I TAM (الوقف التام)

➔ **TANIMI** : Nahiv kaidelerine göre sözün son bulduğu kendisinden sonrası ile lafız ve mana açısından alakası bulunmayan yerde yapılan vakıftır. اولئك هم المفلحون da durmak gibi. Genelde olayın sona erdiği yerlerde bulunurlar. Bu durum ayet sonunda olabileceği gibi ayet ortasında da olabilir. لقد اضلني عن الذكر بعد اذ جئني Bu gibi yerlerdeki durmayı Secâvendî vakf-ı lâzım olarak ifade eder durmak vaciptir. Durulduğunda geriden alınmaz.

➔ **VAKF-I KÂFÎ (الوقف الكافي)**

➔ **TANIMI** : Bir cümlelinin, lafzının veya kelime dizisinin nihâyet bulduğu, fakat mâna itibariyle daha sonraki cümle ile alâkalı olduğu yerde vakfetmeye denir. Genel olarak fasılalı ayetlerde bulunur. وما انزل من قبلك (Bakara 2/4) gibi. Bu gibi yerlerde de durmak evlâdır. Durulduğunda geriden alınmadan devam edilir.

➔ **VAKF-I HASEN (الوقف الحسن)**

➔ **TANIMI** : Kelâmın tamam olmakla beraber kendinden sonrası ile lafız ve mana itibârî ile alakası bulunan yerde yapılan vakıftır. صراط الذين انعمت عليهم de بسم الله - صراط الذين انعمت عليهم de durmak gibi. Vakfedilen yerler eğer ayet ortası ise geriden alınarak devam edilirken ayet sonlarında geriden alınmadan kıraate devam edilir.

➔ **VAKF-I KABÎH (الوقف القبيح)**

➔ **TANIMI**: Kelâmın tamam olmadığı ve bir mananın anlaşılmadığı yerlerde vakfetmeye denir. إن الله لا يستحي بسم رب الحمد gibi kelimelerde yapılan vakıftır. Bir zaruret olmaksızın böyle yerlerde durmak caiz değildir. Durulduğu takdirde muhakkak geriden alınarak başlanır.

➤ **SECAVEND DURAKLARI**

➔ **TANIMI**: Kur'an-I Kerimdeki Ayetlerin Neresinde Durlup Durulmayacağını Belirten İşaretlerdir.

- ❖ Harflerin Üzerinde Bulunan Küçük Harflerdir
- ❖ Secavendleri İlk Olarak Muhammed B. Tayfur Es-Secavendi Dir.

➔ **Secavend Durakları Aşağıdadır :**

❖ Harflerin Üzerindeki Secavendler

Mim (م) Vakfı Lazım	Muhakkak durulmalıdır. durmak vacip geçmek haramdır.
Tı (ط) Vakfı Mutlak	Durmak gerekir.
Cim (ج) Vakfı Caiz	Geçmekte durmakta caizdir ama durmak daha iyidir.
Ze (ز) Vakfı Mücevvez	Geçmekte durmakta caizdir ama geçmek
Gaf (ق)	Geçmekte durmakta caizdir ama geçmek daha iyidir.
Lamelif (لا)	Durulmaz. durulursa bir önceki kelime ile birlikte tekrar okunur.
Gıf (ف) Vakfı Alametidir	Durmak daha iyidir.

Sad (ص) Vakfı Murahhas	Durmakta mahzur yoktur
Sad-Lam-Ya (صلي)	Geçmek daha iyidir.
Sad-Lam-Ha (صلح)	Geçmekte durmakta caizdir.
Ayn (ع) Ruku Alameti	Bazı ayeti kerimelerin sonunda bulunur. namazda okunursa bu işaret bulunulan yerde rukuya gitmek gerekir.
Kef (ك) Vasl alametidir	Kezalık demektir. kendisinden önce gelen secavendle aynı degerdedir
Üç Nokta (' . ') Vakfı Mu'âneka	Birisinde durulur birisinde durulmaz.

Harflerin Altındaki Secavendler

--	--

Kasr (قصر)	Uzatmadan Geçilmelidir.
Med (مد)	Uzatılarak Okunmalıdır.
Sekte (سكتة)	Sekte Yapılmalıdır. Kuranda 4 Yerde Vardır.
İdğam (ادغام)	İdğam Yapılmalıdır. Yalnızca Hud Suresi 42 Ayette Vardır.
Sin (س)	Sad Harfinin Altına Yazıldığında Sad Harfi Sin Okunur.
İmale (اماله)	Hud Suresi 41. Ayette Gecer Mercaha Yazar
Teshil (تسهيل)	Kolaylaştırmak Demektir.

PRATİK DERS BÖLÜMÜ

KURAN VE TECVİD İLE İLGİLİ TERİMLER

→ EN'AM

© Hayvanlar Anlamına Gelir Ve Kurbanlık Hayvan Cinslerine Denir

→ MUHSAN

© Evlenmek Ve İffetli Olmak İsteyen Erkeğe Denir

→ MUHSANA

© Evlenmen Ve İffetli Olan Zevceye Denir

→ MEVT

© Bedenin Hayatietini Kaybetmesine Denir

→ TEVEFFİ

© Allah'ın Emir Alemine Ait Olan Ruhü Almasını İfade Eder Ve Allah'a İzafe Edilir

→ KIRAAT

© Karee Kökünden Bir Mastar Olup Bir Kitab Bakıp Kelimelerini Okumak Anlamına Gelir

→ AŞERE

© On Kıraat İmamının Okuyuşuna Denir

→ TAKRİB

© On Kıraat İmamının İki Ravisiyle Okuyuşuna Denir

→ TAYYİBE

© On Kıraat İmamının İki Ravisi Ve Ravilerinin Talebeleri İle okuyuşlarına Denir

→ TE'SİM

© Kişiyi Günaha Sokacak Söz Anlamına Gelir

→ LEHV

© Eylence Oyun Boş Vakit Geçirme Anlamına Gelir

→ NEMİM

© Söz Taşıma Anlamına Gelir

→ SEBB

© Sövme Anlamına Gelir

→ SUHRIYYE

© Alay Ve Tahrik Etme Anlamına Gelir

→ **LEMZ**

© Ayıplama Ve Kötüleme Anlamına Gelir

→ **TECESSÜS**

© Gizli Olan Kusurların Ve Mahrem Şeylerin Araştırılmasıdır

→ **HÜSN-Ü ZAN**

© Her Şeyi İyiye Yorma, Herşeyin İyi Tarafını Düşünmektir

→ **SU-İ ZAN**

© Her Şeyi Kötüye Yormak Ve Herşeyin Kötü Tarfına Bakmaktır

→ **BEYTÜ'L İZZE**

© Kur'an In Bir Bütün Halinde İndirildiği Dünya Semasında (Yere En Yakın Gökteki Yer) Bulunan Yere Denir.Kur'an I Kerim Kadir Gcesinde İl Olarak Beytül'İzzeye İndirilmiştir Ordanda Cebrail Vasıtasıyla Resulullaha İndirilmiştir.

→ **NAMUS**

© Cebrail Meleğidir

→ **MİUN NEDİR**

© Kur'an In Ayet Sayısı 100 Den Fazla Olan Surelerine Denir

→ **SEB'ÜL MESANİ NEDİR**

© Kavram Olarak Hicr Suresin 87. Ayetine Dayanır.Övülen 7 Ayet, Namazlarda Tekrar Tekrar Okunan 7 Ayet Anlamına Gelir. Fatiha'nın Diyer Adıdır

→ **TIVAL NEDİR**

© Kur'an In 7 Uzun Suresine Denir. Bakara (286),Al-İ İmran (200),Nisa (176), En-Am (165), A'raf (206), Maide (120), Enfal (75)

→ **MUFASSAL NEDİR**

© Kur'an-I Kerimin Sonundaki Surelere Denir.

→ **KURANI KERİMİ AÇIKTAN OKUYAN İLK SAHABE**

© Abdullah İbn Mesud Dur.

→ **KURANI GÜZEL OKUYAN VE EFENDİMİZİN KURRASİ OLARAK BİLİLEN BAŞLICA SAHABELER**

© Ebu Mesul-Eş'ari,Abdullah İbn Mesud,Muaz B. Cebel,Ubey B. Ka'b Dır.

→ **KIBLENİN DEĞİŞTİĞİNİ HABER VEREN SAHABE**

© Bera Bin Azib,

➔ RESULLULLAHIN SANCAKTARI

© Büreyde Bin Hasib,

➔ CEBRAİL ALEYİSSELAMIN ŞEKLİNE GİRDİĞİ SAHABE

© Dıhye-İ Kelbi,

➔ PEYGAMBERİMİZİN FEDAİSİ

© Ebu Dücane,

➔ EN ÇOK HADİS RİVAYET EDEN SAHABE

© Ebu Hureyre,

➔ HELAL VE HARAMI EN İYİ BİLEN SAHABE

© Muaz B. Cebel,

➔ MEDİNEDE EN SON VEFAAT EDEN SAHABE

© Sehl Bin Sad,

➔ IŞIK SAÇAN SAHABE

© Tufeyl Bin Amr

➔ KUR'AN-I KERİM İSİMLERİ

- ✓ **Kur'an** : Okunmuş Ayet Ve Surelerin Toplanması Anlamına Gelir.
- ✓ **Furkan**: Hakkı Batıldan Ayıran Yavaş Yavaş Nazıl Olan Anlamına Gelir.
- ✓ **Kitap**: Ayet Ve Surelerden Oluşan Demektir.
- ✓ **Zikir , Tenzil,Mev'ize**: Öğüt Anlamına Gelir,
- ✓ **Şifa**: Hastalıkların Şifası Anlamına Gelir,
- ✓ **Rahmet** : Nimet Ve Saadete Erme Anlamına Gelir,

☞ Diğer İsimleri :

Muhaymin,Nur,Ruh,Mecid,Aziz,Kerim,Azim,Mubin,Hekim,Mubarek,Hadis ,Kelam,Tezkire,Hüküm,Zirac,Zikra,Habl,Kasas,Hak,Beyan,Tibyan,Basair,N ucum,Fasl,Beşir,Nazir,Munir,Şafi,Sıdk,Asl,Munadi,Ehsen-UI Hadis

➔ SAHABELERLE İLGİLİ HUSUSLAR

- ➔ Kuranı Kerimi Açtıktan Okuyan İlk Sahabe Abdullah İbn Mesud Dur.
- ➔ Kuranı Güzel Okuyan Ve Efendimizin Kurrası Olarak Bilinen Başlıca Sahabeler Ebu Mesul-Eş'ari,Abdullah İbn Mesud,Muaz B. Cebel,Ubey B. Ka'b Dır.
- ➔ Kiblenin Değiştiğini Haber Veren Sahabe Bera Bin Azib,
- ➔ Resullullahın Sancaktarı Büreyde Bin Hasib,
- ➔ Cebrail Aleyisselamın Şekline Girdiği Sahabe Dıhye-İ Kelbi,
- ➔ Peygamberimizin Fedaisi Ebu Dücane,
- ➔ En Çok Hadis Rivayet Eden Sahabe Ebu Hureyre,

- Helal Ve Haramı En İyi Biln Sahabe Muaz B. Cebel,
- Medinede En Son Vefaata Eden Sahabe Sehl Bin Sad,
- Işık Saçan Sahabe Tufeyl Bin Amr

➔ SON NAZİL OLAN SURLER

- ✓ **Nasr Suresi** : Medinede Son İnen Suredir.
- ✓ **İkra Suresi** : Mekkede İlk Nazil Olan Ayettir.
- ✓ **Müddesir Ve Fatiha Suresi**: Mekkede İlk Nazil Olan Surelerdir
- ✓ **Vennecm Suresi** : Mekkede İlan Oluna İlk Suredir.
- ✓ **Mu'min Suresi** : Mekkede Son Nazil Olunan Suredir.
- ✓ **Bakara Suresi** : Medinede İlk İnen Suredir
- ✓ **Nasr Suresi** : Medinede Son İnen Suredir
- ✓ **Bakara Suresi 281** : Vektekü Yevmen Turceune Fihi İllallah Medinede İnen Son Ayettir

➔ MEKKİ SURELERİN ÖZELLİKLERİ

- ✓ İçinde Kella Lafsı Geçen Ayetlerdir,
- ✓ İçinde Secde Ayeti Bulunan Surelerdir,
- ✓ Bakara Suresi Hariç Adem Ve İblis Kıssasını Anlatan Ayetler
- ✓ Kasemle Başlayanları Vardır,
- ✓ Mekke Döneminde İne Ayetler Daha Çok Vezinlidir,
- ✓ Tartışma,Hikaye,Vaat,Tehdir Gibi Hususlar Uslubu Belirler
- ✓ Bakara Ve Ali İmran Dışında Başında Heca Harfi (Huruf-U Mukatta'a) Bulunan Her Sure Mekkidir. Yalnız Rad Suresi İhtilafıdır
- ✓ .İstisnasına Rağmen Çoğunlukla " Ey İnsanlar " Diye Başlayan Her Sure Mekkidir.Sadece Hac Suresi 77 Ayeti İhtilafıdır
- ✓ Kısa Ve Vecizdir Ezberlenmesi Kolaydır,
- ✓ Şirk Ve Putperesliğe Karşı Kesin Tavırlar Alınmıştır
- ✓ Allahın Birliği Esas Alınarak İtikat Ve Ahiretle İlgili İman Esasları İşlenmiş Müminler Ahlaki Yönden Yetiştirilmiştir.
- ✓ Geçmiş Ümmetlerin Tevhid Mücadelesi Anlatılarak Müminlerin Müşriklerin Eziyetlerine Sabretmelerini İstemıştır

➔ MEDENİ SURELERİN ÖZELLİKLERİ

- ✓ Feri cezalar ve miras paylarını ihtiva eden sureler medenidir
- ✓ Cihad ve hükümlerini ihtiva eden surelerdir
- ✓ Ankebut suresi haric munafıklardan bahseden her sure medenidir.
- ✓ Şeriatın konulması ve uygulanmasına ait esasları içerir
- ✓ İbadetler,muamelatlar ve cemiyet ilişkilerinden bahseder
- ✓ Yahudi ve Hıristiyanların durumlarından bahseder

- ✓ Meseleler ve durumlar uzun ayetlerle belirtilmiştir

→ MEDENİ SURELER

- © Bakara, Aliİmran, Nisa, Maide, Enfal, Tevbe, Mücadele, Haşr, Mümtehine, Cuma, Munafıkun, Talak, Tahrim Ve Nasr Sureleridir

→ İNİŞ YERİ İHTİLAFLI SURELER

- © Fatiha, Rad, Rahman, Saf, Tagabun, Mudaffıfın, Kadr, Beyyine, Zilzal, İhlas, Felak Ve Nas Sureleridir.

→ HİZB NEDİR

- © Kuranı Kerimin 20 sayfadan oluşan cüzlerinden herbirinin 4 te 1 i olan 5 sahifeye denir.

→ SEBEB-İ NÜZUL NEDİR

- © Ayetlerin inme sebepleridir

→ SEBEB-İ VÜRUD NEDİR

- © Hadisi şeriflerin buyrulma söylenme sebebidir

→ SECDE AYETLERİ

- © A'raf 206. Ayet, Ra'd 15. Ayet, Nahl 50. Ayet, İsra 109. Ayet, Meryem 58. Ayet, Hac 18. Ayet, Furkan 60. Ayet, Neml 25. Ayet, Secde 15. Ayet, Sa'd 24. Ayet, Fussilet 37. Ayet Necm 62. Ayet, İnşıkak 21. Ayet, Alak 19. Ayet Leridir.

→ İMALE NEDİR

- © Kıraat ilminde fethayı (üstün hareke) kesreye (esre harekeye) doğru mehylettirerek okumaktır. Örn: Yazılış Mecraha Okunuş : Mecrahe Dir

→ VAHİY KÂTİPLERİ

- © Peygamberimize vahiy katipliği yapmış sahabeler şunlardır : Mekkede ilk vahiy katipliğini Abdullah B. Sa'd B. Ebi Sarh, Medinede İse Übey B. Kab Yapmıştır

→ BERAE (TEVBE) SURESİ

- © Bu surenin diğer surelerden en belirgin özelliği besmeleyle başlanmamasıdır.

→ NEML SURESİ

- © İçerisinde besmele olan tek suredir. Neml Suresi Ayet 30. Da **إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ الرَّحِيمِ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ**

→ TEVKİFİ NEDİR

- © İslamiyetin bildirilmesine bağlı olan ve değiştirilmesi caiz olmayan anlamına gelir.

→ TENZİLİ NEDİR

- © Azaltma, düşürme küçültme anlamlarına gelir

→ TEMSİLİ NEDİR

- © Bir şeyi temsil etmek anlamına gelir
- **TESBİTİ NEDİR**
- © Sabitlemek anlamına gelir
- **HURUF-U SEB'A NEDİR**
- © Kur'anı-I Kerimin 7 harf (lehce) üzerine indirilmesidir
- **SIFATI LAZİME**
- © Harfin zatına mahsus ve ondan ayrılmaması gereken sıfattır. Sıfatı Lazimeler Terk edilirse lahn celil (büyük hata) olur hükmü vaciptir
- **HEMS NEDİR**
- © Sesi gizli çıkarmaya denir. Hems Harfleri : Fe,Ha,Pelteke Se,Şin,He,Hi,Sad,Sin,Kef Ve Te Harfleridir. Harf telafuz edildiğinde nefes bol harcanır
- **CEHR NEDİR**
- © Sesi açıktan yüksek çıkarmaya denir. Cehr Harfleri : Lam,Kaf,Rı,Hemze Elif,Elif,Nun,Mim,Tı Ve Ayn harfleridir. Harf telafuzun edildiğinde nefes az harcanır
- **KALKALE NEDİR**
- © Kuvvetli bir ses işitinceye kadar mahrecin kuvvetlenmesidir. Harfleri Kaf,Ta,Ba,Cim,Dal,
- **TEFHİM NEDİR**
- © Harfi kalın okumaktır
- **TERKİK NEDİR**
- © Harfi ince okumaktır
- **KALB (İKLAB) NEDİR**
- © Nuni sakın veya tenviden sonra be harfi gelirse nuni sakın ve tenvid mim okunur
- **VAKIF NEDİR**
- © Nefesle beraber sesin kesilmesidir
- **KURANIN BAŞINDAKİ 15 SURE**
- © Fatiha,Bakara,Ali - İmra, Nisa, Maide, Enam, Araf, Enfal, Tevbe, Yunus, Hud,Yusuf,Rad,İbrahim,Hicr
- **KURANIN ORTASINDAKİ 10 SURE**
- © Zariyat, Tur, Necm, Kamer, Rahman, Vakıa, Hadid, Mücadele, Haşr, Mümtehine, Saf, Cuma, Munafıkun, Tegabün, Talk
- **YASİN KAÇINCI SUREDİR**
- © 36. Sure
- **MÜLK (TEBAREKE)**
- © 67. Sure

→ **NEBE (AMME)**

© 78. Sure

→ **FETH (FETİH)**

© 48. Suredir

→ **RAHMAN SURESİ**

© 55. Suredir

→ **AYETE'L KÜRSİ SURESİ**

© Ayete'l Kürsi Bakara Suresinin 255. Ayeti Olup Tek Ayettir.

→ **TİLAVET SECDESİ OLAN SURELER**

© Araf 206,Rad 15,Nahl 41,İsra 107,Meryem 58,Hacc 18,Furkan 60,Neml 25,Secde 15,Sad 24,Fusilet 37,Necm 62,İnşikak 21,Alak 19

→ **TİLAVET SECDESİ İLE BİTEN SURELER**

© A'raf Suresi,Necm Suresi Ve Alak Suresidir

→ **ZEHRAVEYN SURELERİ**

© Bakara Ve Ali İmran Sureleridir

→ **KURANDA ZİKREDİLEN EN BÜYÜK SAYI**

© Saffat Suresi 147. Ayette Yüzbinden Fazla İnsa Onu Peygamber Gönderdik Ayetidir

→ **KURANDA ZİKREDİLEN EN KÜÇÜK SAYI**

© 1 Ve 10 Dur. Sebe Suresi 45 Te : Bunlardan öncekilerde (peygamberleri) yalanlamışlardı. Onlara verdiğimiz onda birine bunlar ulaşamadı.

→ **KURANIN EN UZUN VE KISA AYETİ**

© En uzun ayeti Bakar Suresi 282 Ayettir. En kısa ayeti ise Fecr Suresi 1. ayetidir

→ **SURE KELİMESİ İLE BAŞLAYAN SURE**

© Nur suresi dir

→ **İKİ NEBİNİN İSMİ İLE BİTEN SURE**

© Ala Suresidri. صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى (Suhufun İbrahime Ve Musa)

→ **MUCADELE SURESİ**

© Her ayetinde Allah lafzı olan tek suredir

→ **MÜLK SÜRESİ**

© Her gece 30 ayetini okuyan kişi kabir azabından koruyacağı bildirilmektedir

→ **EN'AM SURESİ**

© Nazil olduğunda 70.000 meleğin arza indiği suredir

→ **KEHF SURESİ**

© Cuma günü okunması mustehap olan suredir

→ **HUD SURESİ**

→ Peygamberimizin ben yaşlandırdı dediği suredir
HACC SURESİ

© İçinde 2 tane secde ayeti olan tek suredir

→ **ASR SURESİ**

© İmamı Şafinin İnsan düşünse bu sure kendisine yeterdi dediği suredir

→ **AMME CÜZÜ**

© 37 tane sure vardır

→ **BAKARA SURESİ**

© Resulullahın Kuranın zirvesi diye buyurduğu suredir.

→ **HUDDUD KUŞU KISSASI**

© Neml Suresi ayet 20 ve 24 te bahsedilmektedir

→ **ZEKATI AÇIKLAYAN SURE**

© Tevbe Suresi 60. Ayettir

→ **BEDİR GAZVESİNİ ANLATAN SURE**

© Enfal Suresi

→ **UHUD GAZVESİNİ ANLATAN SURE**

© Ali İmran 121 - 190

→ **HENDEK GAZVESİNİ ANLATAN SURE**

© Ahzap Suresi 9 - 27

→ **TEBÜK GAZVESİNİ ANLATAN SURE**

© Tevbe Suresi 38 - 125

→ **HİCRETİ ANLATAN SURE**

© Tevbe Suresi 40. ayettir

→ **HARUT VE MARUT KISSASI**

© Bakara 102 ayet

→ **KIBLENİN DEĞİŞİMİNİ ANLATAN AYETLER**

© Kiblenin Kudusten Kabeye cevrildiği bakara suresi 142 ve 150 ayetlerde anlatılmaktadır.

→ **MİRAC HADİSESİ**

© Necm suresinde anlatılmaktadır

→ **İFK (AİŞE'YE İFTİRA) HADİSESİ**

© Nur suresi 11 ve 16 ayetlerde bahsedilmektedir

→ **ZULKARNEY SURESİ**

© Zülkarneyn suresini anlatan sure kehf suresi 83 ve 98 ayetlerdir

→ **TALAT VE CALUT KISSASI**

© Bakara suresi 246 v 252 de anlatılmaktadır

→ MUSA VE HIZIR A.S KISSASI

© Kehf suresi 60 ve 82 ayetlerde anlatılmaktadır

→ HEMZE-İ KATI

© Hem yazıda hemde okunuşta değişmeyen devamlı bulunan hemzedir

→ HEMZE-İ VASL

© Yazıda mevcut, ibtida (okunmaya kendisi ile başlanma) halinde okunan fakat kendisinden önce harakeli harf gelince okunmayan hemzedir

→ İŞMAM NEDİR

© Sukundan sonra kelimenın sonunda bulunan ötre harekesine işaret etmek dudakların ileriye doğru toplanması İşmam Denir.
Yusuf Suresi 11. Ayette تَأْمَنَّا لَا Burada İşmam Yapmak Zorunludur

→ REVM NEDİR

© Harekeyi gizli ve hafif bir sesle okumaya revm denir

→ TUL NEDİR

© Medleri en uzun haliyle okumaya denir 4 elif miktarı uzatılır

→ TEVESSUT (TAVASSUT) NEDİR

© Medleri orta uzunlukta okumaktır. Bu durumda 2 veya 3 elif miktarı uzatılır

→ KASR NEDİR

© Medleri en kısa haliyle okumaya denir. 1 elif miktarı uzatılır

→ TECVİD İLMİ

© Harflerin mahreç sıfatlarına uymak sureti ile kuranı kerimi hatasız okumayı temel eden ilime denir

→ TEFSİR İLMİ

© Kuranı Kerimin ayetlerini açıklayan ve yorumlayan ilim dalına denir

→ ON KIRAAT İMAMI

© 1: İmam Nafi 2: İmam İbnu Kesir 3: İmam Ebu Amr 4: İmam İbnu Amir 5: İmam Asım 6: İmam Hamza 7: İmam Kisai 8: İmam Ebu Ca'fer 9: İmam Ya'kub 10: İmam Halef

→ RAF-U SAVT NEDİR

© Kuranı Kerim okunurken bazı ayetlerde,kelimelerde harflerde sesi yükseltmeye denir

→ HAFD-U SAVT NEDİR

© Kuranı Kerimi okurken bazı ayetlerde kelimelerde harflerde sesi alçaltmaya denir

